Vol.: 01

April-June 2014

ଇକୋ-ସମାଚାର
(ECOClub Newsletter)

Each & every life on earth has eco-system value, which is very vital for sustenance of human life

SAVE ENVIRONMENT, SAVE HUMANITY

BIKRAM KESHARI ARUKHA
MINISTER
Forest & Environment,
Parliamentary Affairs, Odisha.

MESSAGE

I am happy to know that Centre for Environmental Studies under Department of Forest & Environment, Government of Odisha is bringing out its first newsletter "ECO-SAMACHAR" on World Environment Day.

World Environment Day (WED) is observed on June 5 every year to promote awareness on the importance of preserving our biodiversity, the need to identify problems related to the environment and ways to take corrective action. First celebrated in 1973, it is a platform to tackle environmental challenges that include climate change, global warming, disasters and conflicts, harmful substances, environmental governance, ecosystem management and resource efficiency.

In our state, nearly 9500 Eco-Clubs in schools and junior colleges make collective endeavors throughout the year to protect our environment. Our Eco-Club programme will empower students, youth and the general people to become active agents of sustainable and equitable development; promote an understanding that communities are pivotal to changing attitudes towards environmental issues; and pave way for people to enjoy a safer and more prosperous future.

I wish the first newsletter of Centre for Environmental Studies "ECO-SAMACHAR" all success.

B. K.

(Bikram Keshari Arukha)

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ମଧୁସୁଦନ ପାଢୀ, ଆଇ.ଏ.ଏସ.
ଶାସନ ସଚିବ
ଜଙ୍ଗଲ ଓ ପରିବେଶ ବିଭାଗ

ବାର୍ତ୍ତା

ସେଣ୍ଟର ଫର୍ ଏନ୍‌ଭାଇରନ୍‌ମେଣ୍ଟାଲ ଷ୍ଟଡିଜ୍ (ସି.ଇ.ଏସ୍.) ପ୍ରଚେଷ୍ଟାରେ ଜୁନ ୫ ତାରିଖ ବିଶ୍ୱ ପରିବେଶ ଦିବସ ଅବସରରେ ପ୍ରକାଶିତ ହେବାକୁ ଯାଉଥିବା ଜାତୀୟ ସବୁଜ ବାହିନୀର ପତ୍ରିକା **"ଇକୋ ସମାଚାର"**ର ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କରଣର ଶୁଭକାମନା କରୁଛି।

ମୁଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆନନ୍ଦିତ ଯେ ଇକୋ-କ୍ଲବର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ପରିବେଶ ସୁରକ୍ଷା ଦିଗରେ ବ୍ୟାପକ ସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି କରିପାରିଛନ୍ତି। ଏହି ପତ୍ରିକା ଇକୋ-କ୍ଲବ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ପରିବେଶ ସଚେତନତା ପ୍ରତି ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଆଗ୍ରହ ସୃଷ୍ଟି କରିବ। ପରିବେଶର ବିକାଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେମାନଙ୍କର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ରହିଛି। ଜାତୀୟ ସବୁଜ ବାହିନୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ପରିବେଶ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଭାଗ ନେଇ ପାରୁଛନ୍ତି। ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ୯୫୦୦ଟି ଇକୋ-କ୍ଲବ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି। ଏମାନଙ୍କର ଛୋଟ ଛୋଟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କ୍ରମେ ବିଶ୍ୱ ପରିବେଶ ସନ୍ତୁଳନରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ।

ଇକୋ-କ୍ଲବଗୁଡିକ ପରିବେଶ ସୁରକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକ ଯୁଗାନ୍ତକାରୀ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବ ବୋଲି ଆଶା ଓ ବିଶ୍ୱାସ। ଏହି ପତ୍ରିକାରେ ଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଇକୋ-କ୍ଲବର କାର୍ଯ୍ୟ ଓ ତଥ୍ୟ ଅନ୍ୟ ଇକୋ-କ୍ଲବ ତଥା ଜନସମାଜକୁ ସଚେତନତା କରିବାରେ ନିଶ୍ଚୟ ସହଯୋଗ କରିବ ବୋଲି ମୋର ଆଶା।

ମୁଁ ପ୍ରକାଶନର ସଫଳତା କାମନା କରୁଛି ।

ମଧୁସୁଦନ ପାଢୀ 30/5/14

(ମଧୁସୁଦନ ପାଢୀ)

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଶଶୀ ଭୂଷଣ ସାମନ୍ତ, ଆଇ.ଏଫ.ଏସ.
ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ପରିବେଶ ତଥା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଶାସନ ସଚିବ,
ଜଙ୍ଗଲ ଓ ପରିବେଶ ବିଭାଗ

ବାର୍ତ୍ତା

ସେଣ୍ଟର ଫର୍ ଏନ୍‌ଭାଇରନ୍‌ମେଣ୍ଟାଲ ଷ୍ଟଡିଜ୍ ଦ୍ୱାରା ଜାତୀୟ ସବୁଜ ବାହିନୀର ପତ୍ରିକା **"ଇକୋ ସମାଚାର"**ର ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କରଣ ଜୁନ ୫, ବିଶ୍ୱ ପରିବେଶ ଦିବସ ଅବସରରେ ପ୍ରକାଶ ପାଉଥିବା ଜାଣି ମୁଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆନନ୍ଦିତ।

ପରିବେଶର ବିକାଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଇକୋ-କ୍ଲବ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ରହିଛି। ଆଜିର ପରିବେଶକୁ ସୁନ୍ଦର କରିବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟରେ ଗଠନ ହୋଇଥିବା ୯୫୦୦ଟି ଇକୋ-କ୍ଲବଗୁଡିକୁ ବିଭିନ୍ନ ପରିବେଶ ଭିତ୍ତିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରିବାରେ ଏହି ପତ୍ରିକାଟି ସହାୟକ ହେବ ବୋଲି ମୋର ଆଶା।

ଏହି ପତ୍ରିକା **"ଇକୋ ସମାଚାର"**ର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଭବିଷ୍ୟତ କାମନା କରୁଛି।

(ଶଶୀ ଭୂଷଣ ସାମନ୍ତ)

ଡଃ ଶୈଳବାଳା ପାଢୀ
ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ
ସେଣ୍ଟର ଫର୍ ଏନଭାଇରନମେଣ୍ଟାଲ ଷ୍ଟଡିଜ୍
ଜଙ୍ଗଲ ଓ ପରିବେଶ ବିଭାଗ

ବାର୍ତ୍ତା

ରାଜ୍ୟ ନୋଡାଲ ଏଜେନ୍‌ସି ତଥା ସେଣ୍ଟର ଫର୍ ଏନ୍‌ଭାଇରନ୍‌ମେଣ୍ଟାଲ ଷ୍ଟଡିଜ୍ (ସି.ଇ.ଏସ) ଦ୍ୱାରା ଇକୋକ୍ଲବର ପତ୍ରିକା **"ଇକୋ ସମାଚାର"**ର ପରିବେଶ ସୁରକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଇକୋକ୍ଲବର ଶିକ୍ଷକ, ଶିକ୍ଷୟତ୍ରୀ, ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ପ୍ରେରଣା ଯୋଗାଇବ ବୋଲି ମୋର ଦୃଢ ବିଶ୍ୱାସ।

ଦେଶର ଭବିଷ୍ୟତ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ମାନଙ୍କୁ ପରିବେଶ ତଥା ତତ୍‌ସମ୍ପର୍କୀୟ ସମସ୍ୟାମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ସଚେତନ କରାଇବା ଓ ପରିବେଶର ବିକାଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେମାନଙ୍କର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାରେ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରିବାର ଲକ୍ଷ୍ୟନେଇ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କର ଜଙ୍ଗଲ ଓ ପରିବେଶ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ ଆନୁକୁଲ୍ୟରେ ଗଠିତ ଜାତୀୟ ସବୁଜ ବାହିନୀ ଏକ ଠିକଣା ଓ ସ୍ୱାଗତ ଯୋଗ୍ୟ ପଦକ୍ଷେପ। ପରିବେଶର ସୁରକ୍ଷାର ଏହି ଅଭିଯାନକୁ ବାସ୍ତବିକ ରୂପରେଖ ଦେବା ପାଇଁ ଓଡିଶାରେ ୯୫୦୦ଟି ଇକୋ-କ୍ଲବ ଗଠନ କରାଯାଇଛି।

ପରିବେଶ ହେଉଛି ଆମର ଜୀବନ। ଏଇ ଧରାପୃଷ୍ଠରେ ବଞ୍ଚିବା ସକାଶେ ବୃକ୍ଷ, ଜଳ, ମୃତ୍ତିକା, ପବନ ଇତ୍ୟାଦିର ସଂରକ୍ଷଣ ଓ ସଂପ୍ରସାରଣ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ। ଏହି ପରିବେଶକୁ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ଥିବା ୯୫୦୦ଟି ଇକୋକ୍ଲବର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି।

ଏହି ପତ୍ରିକା **"ଇକୋ ସମାଚାର"**ର ସଫଳ ପ୍ରକାଶନ ନିମନ୍ତେ ମୁଁ ସି.ଇ.ଏସ୍.ର ସମସ୍ତ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ଆନ୍ତରିକ ଧନ୍ୟବାଦ ଜ୍ଞାପନ କରୁଛି ।

(ଡଃ ଶୈଳବାଳା ପାଢୀ)

Raise your voice not the sea level

World Environment Day
5 June

ବିଶ୍ୱ ପରିବେଶ ଦିବସ ସଂପର୍କରେ

ବିଶ୍ୱ ପରିବେଶ ଦିବସ ସକାରାତ୍ମକ ପାରିବେଶିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ଏକ ବିଶ୍ୱବ୍ୟାପୀ ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ସମାରୋହ। ବର୍ଷବ୍ୟାପୀ ପାଳିତ ହୋଇଥିବା ପରିବେଶ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ନେଇ ଜୁନ୍ ୫ ତାରିଖ ଦିନ ବିଶ୍ୱ ପରିବେଶ ଦିବସ ସର୍ବୋତ୍ତମ ଭାବେ ପାଳିତ ହୁଏ। ବିଶ୍ୱ ପରିବେଶ ଦିବସ ୧୯୭୨ ମସିହାରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ଅଦ୍ୟାବଧି ମିଳିତ ଜାତିସଂଘର ଏକ ପ୍ରମୁଖ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଭାବେ ବିଶ୍ୱବ୍ୟାପୀ ପରିବେଶ ସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି କରିବା ସହ ରାଜନୈତିକ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ ଓ ପଦକ୍ଷେପ ପାଇଁ ଉତ୍ସାହିତ କରାଯାଏ। ବିଶ୍ୱ ପରିବେଶ ଦିବସ ମାଧ୍ୟମରେ ମିଳିତ ଜାତିସଂଘର ପରିବେଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଓ ସମସ୍ୟାମାନଙ୍କୁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ତରରେ ଚିହ୍ନଟକରି ସମସ୍ତଙ୍କୁ କେବଳ ଦାୟିତ୍ୱ ସଂପନ୍ନ କରାଇ ନାହିଁ ବରଂ ପରିବର୍ତ୍ତନର ପ୍ରତିକାରଭାବେ ଦୀର୍ଘସ୍ଥାୟୀ ତଥା ସମୟୋପଯୋଗୀ ବିକାଶପାଇଁ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ପଦକ୍ଷେପ ନେବାକୁ ସମର୍ଥ କରାଇଛି।

ବିଶ୍ୱ ପରିବେଶ ଦିବସ ପାଳନ ଅବସରରେ...

ବିଶ୍ୱ ପରିବେଶ ଦିବସ ମିଳିତ ଜାତିସଂଘର ଏକ ପ୍ରମୁଖ ସ୍ରୋତଭାବେ ପରିବେଶ ପାଇଁ ବିଶ୍ୱବ୍ୟାପୀ ସଚେତନତା ଓ କାର୍ଯ୍ୟକରିବାକୁ ଉତ୍ସାହ ଯୋଗାଇଥାଏ। ବର୍ଷବର୍ଷ ଧରି ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ପ୍ରଭାବରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସାରାବିଶ୍ୱରରେ ୧୦୦ଟିରୁ ଅଧିକ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ଏହାକୁ ବୃହତ୍ତ ଆକାରରେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସଚେତନତା ସକାଶେ ପାଳିତ ହେଉଛି। ଏହା ଲୋକମାନଙ୍କ ଦିବସଭାବେ ସୂଚାଇଥାଏ ଏବଂ ଲୋକମାନେ କିପରି ନିଜେ ପରିବେଶପାଇଁ ସକରାତ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ ଓ ଗୋଷ୍ଠୀଗତଭାବେ ଏହା ପୃଥିବୀର ପରିବେଶକୁ ସକରାତ୍ମକ ପ୍ରଭାବ ସୃଷ୍ଟି କରିବ ତାହା ସୂଚାଇ ଥାଏ।

ମିଳିତ ଜାତିସଂଘ ୨୦୧୪ ବର୍ଷଟିକୁ ଛୋଟଦ୍ୱୀପ, ଅଗ୍ରଣୀ ରାଷ୍ଟ୍ର, ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ବର୍ଷଭାବେ ବିବେଚନା କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ମୁଖ୍ୟ ବିଷୟ ଭାବରେ ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଛନ୍ତି। ଏଣୁ ଏହି ବର୍ଷର ବିଶ୍ୱ ପରିବେଶ ଦିବସରେ ଛୋଟଛୋଟ ଦ୍ୱୀପର ସୁରକ୍ଷା, ବିଶେଷଭାବେ ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦ୍ୱାରା ତା'ପ୍ରତି ସୃଷ୍ଟ କୁପ୍ରଭାବରୁ ରକ୍ଷା କରିବା ସମସ୍ତଙ୍କର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେବା ବିଧେୟ।

ଏହା ମଧ୍ୟ ବୁଝାଯାଇ ପାରେ ଯେ ପୃଥିବୀ ଗ୍ରହ ମଧ୍ୟ ଏକ ଅଂଶୀଭୂତ ଦ୍ୱୀପ; ଆସନ୍ତୁ ସମସ୍ତେ ମିଶି ଏହାର ସୁରକ୍ଷା କରିବା।

ବିଶ୍ୱ ପରିବେଶ ଦିବସ ପାଳନ କରାଯାଏ କାହିଁକି ?

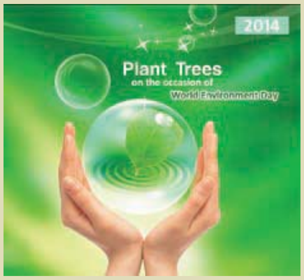

ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ବା ପରିବେଶର ଅବକ୍ଷୟର ଖରାପ ପ୍ରଭାବ ଅନୁଭବ କଲାପରେ ସରକାରଙ୍କ ପରିବେଶ ନୀତିକୁ ପ୍ରାଥମିକତା ନ ଦେବା, ବୃହତ ଶିଳ୍ପାନୁଷ୍ଠାନଙ୍କ ସବୁଜ ଗୃହକୁ ପ୍ରଭାବିତ କଲାପରି ବାଷ୍ପ ନିର୍ଗମନ, ବେସରକାରୀ ଅନୁଷ୍ଠାନମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ପରିବେଶର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ଦୃଢ଼ ପ୍ରଭାବ ନ ପକାଇବା କିମ୍ବା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ କୌଣସି ଦୃଢ଼ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନ ନେଉଥିବା ଦର୍ଶାଇ ସେମାନଙ୍କୁ ସହଜରେ ଦୋଷ ଦେଇଥାଉ। ଅଥଚ ବିଶ୍ୱ ପରିବେଶ ଦିବସ ଏଭଳି ଏକ ଦିବସ ଯେଉଁଦିନ ଆମେ ସମସ୍ତେ ପରସ୍ପରର ମତାନ୍ତର ଓ ମନାନ୍ତର ଭୁଲି ପରିବେଶ ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ଏକାଠି ହୋଇ ପରିବେଶ ଦିବସ ପାଳନ କରୁ।

ବିଶ୍ୱ ପରିବେଶ ଦିବସ -୨୦୧୪

ମିଳିତ ଜାତିସଂଘ ୨୦୧୪ ବର୍ଷଟିକୁ ଛୋଟଦ୍ୱୀପ, ଅଗ୍ରଣୀ ରାଷ୍ଟ୍ର, ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ବର୍ଷଭାବେ ବିବେଚନା କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ମୁଖ୍ୟ ବିଷୟ ଭାବରେ ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଛନ୍ତି। ଏଣୁ ମିଳିତ ଜାତିସଂଘର ସାଧାରଣ ସଭା ଏକ ସୁଚିନ୍ତିତ ଭବିଷ୍ୟତ ବିଷୟରେ ବିଶ୍ୱ ସ୍ତରରେ ଆଲୋଚନା ହେବାପାଇଁ ଆଶାପ୍ରକଟ କରିଛି। ବିଶ୍ୱରେ ଥିବା ଦ୍ୱୀପ ରାଷ୍ଟ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରାୟ ୬.୩ କୋଟି ଲୋକ ବାସ କରୁଛନ୍ତି, ସେହି ଦ୍ୱୀପଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରାକୃତିକ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ଏହାର କଳାସଂସ୍କୃତି ବିଶ୍ୱରେ ପ୍ରଶଂସିତ। ଏହି ସ୍ଥାନଗୁଡ଼ିକ ସମୁଦ୍ରକୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବାସହିତ ବିଭିନ୍ନ ଉଦ୍ଭିଦ ଓ ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିସ୍ତୃତ ଜୈବବିବିଧତା ସୃଷ୍ଟିକରେ। ଏହା ସତ୍ତ୍ୱେ ଏହି ଦ୍ୱୀପଗୁଡ଼ିକ ଅନେକ ବାଧା ସହୁଛନ୍ତି। ଏଠାରେ ଉପଲବ୍ଧ ହେଉଥିବା ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ସାମଗ୍ରୀ ମଧ୍ୟରେ ବିଜୁଳି ଶକ୍ତି ସବୁଠାରୁ ମୂଲ୍ୟବାନ।

ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଫଳରେ ଏହି ଅଂଚଳରେ ଝଡ଼ବାତ୍ୟା ସୃଷ୍ଟି ଓ ସମୁଦ୍ର ପତ୍ତନ ବଢ଼ିବା ଆଜି ବିଶ୍ୱପାଇଁ ଚିନ୍ତାର କାରଣ। ଏହାକୁ ପ୍ରତିହତ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଏବେ ଅନେକ ସ୍ଥାନରେ ଅକ୍ଷୟ ଶକ୍ତିର ବ୍ୟବହାର ଦେଖାଯାଏ। ଏହା ଚିରନ୍ତନ ପ୍ରଗତିର ଏକ ସୂଚକ। ଏହା ବିଶ୍ୱବାସୀଙ୍କୁ ସବୁ ସ୍ତରରେ ସଚେତନ କରିଥାଏ। ବିଶ୍ୱ ପରିବେଶ ଦିବସରେ ବିଭିନ୍ନ ଶ୍ରେଣୀର ଜନଗୋଷ୍ଠୀ, ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟ ଯଥା ସଫେଇଠୁ ଆରମ୍ଭ କରି ବୃକ୍ଷରୋପଣ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟ

କରିଥାନ୍ତି । ତେଣୁ ଏହି ଛୋଟ ଛୋଟ ଦ୍ୱୀପକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟରଖି ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଉପରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ହେବା ନିତ୍ୟାନ୍ତ ଜରୁରୀ । ସମୁଦ୍ର ପତ୍ତନ ଯେତିକି ମାତ୍ରାରେ ବଢ଼ୁଛି ତା'ଠାରୁ ଆମର ସଚେତନତାର ସ୍ୱର ଅଧିକ ହେବା ଜରୁରୀ । ଆମ ପୃଥିବୀ ଗୋଟିଏ ଦ୍ୱୀପର ଅଂଶ । ଆସନ୍ତୁ ମିଳିମିଶି ଏହାର ସୁରକ୍ଷା କରିବା ।

ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ

ବିଗତ ୧୦୦ ବର୍ଷ ଭିତରେ ବିଶ୍ୱ ସମୁଦ୍ର ଜଳ ପତ୍ତନ ୧୦ ରୁ ୨୫ ସେଣ୍ଟିମିଟର ବଢ଼ିସାରିଲାଣି । ଏହା ମୁଖ୍ୟତଃ ବିଶ୍ୱ ଉତ୍ତାପ ବଢ଼ିବା ଯୋଗୁଁ ହେଉଛି । ସବୁଜଗୃହ ଗ୍ୟାସର ନିର୍ଗମନ ଯୋଗୁଁ ଜଳବାୟୁର ପ୍ରକାର ବଦଳୁଛି । ବିଗତ ୧୦ ବର୍ଷ ଭିତରେ ମାନବିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ୮୫ ପ୍ରତିଶତ ବଢ଼ିଛି ଯାହା ଭୂପୃଷ୍ଠ ତାପମାତ୍ରା ବଢ଼ିବାର କାରଣ । ଆମେ ଯଦି ଶକ୍ତି ସଂରକ୍ଷଣ କରିବା ପାଇଁ ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳର ସ୍ରୋତ ଯଥା କୋଇଲା, ତେଲ ଓ ଗ୍ୟାସର ବ୍ୟବହାର କମ୍ କରିବାକୁ ହେବ । ସରଳ ଉପାୟରେ କହିଲେ ବ୍ୟବହାର ନହେଉଥିବା ସମୟରେ ଲାଇଟ ଓ ବିଦ୍ୟୁତ ଶକ୍ତି ବ୍ୟବହୃତ ସାମଗ୍ରୀକୁ ବନ୍ଦ ରଖିବା । ଫ୍ଲୋରୋସେଣ୍ଟ ବଲବ୍ ବ୍ୟବହାର ଇତ୍ୟାଦି ଦ୍ୱାରା ଏହାକୁ କମ୍ କରିପାରିବା । ଆହୁରି ଅନେକ ଉପାୟରେ ମଧ୍ୟ ଆମେ ଏହା ସମ୍ଭବ କରିପାରିବା ।

ଆମର କାର୍ଯ୍ୟ

ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦ୍ୱାରା ଆମେ ପ୍ରଭାବିତ ହେଉ କିପରି ଏବଂ ତାହା ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଉପାୟ ଦ୍ୱାରା ଆମେ ନିଜ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ତରରେ କିଛି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିପାରିବା ।

ଘରେ- ହ୍ରାସ କରିବା, ପୁନଃ ବ୍ୟବହାର, ପୁନଃଚକ୍ରଣ

- ପ୍ୟାକେଟ ଜିନିଷ କମ୍ କିଣିବା ।
- କାଗଜ, ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ, କାଠ ଓ ଧାତୁ ଜିନିଷକୁ ପୁନଃଚକ୍ରଣ କରିବା ।
- ଆବର୍ଜନା କମ୍ କରିବା ପାଇଁ ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକୁ ପୁନଃ ବ୍ୟବହାର କରିବା ।
- ପ୍ରାକୃତିକ ବାୟୁ ଭଲ ଭାବରେ ଚଳପ୍ରଚଳ ପାଇଁ ଝରକା କବାଟ ଖୋଲା ରଖିବା ଏବଂ ଶକ୍ତି ସଂଚୟ କରିବା ।
- ପୁରୁଣା ବୈଦ୍ୟୁତିକ ଜିନିଷକୁ ବଦଳାଇ କମ୍ ବିଜୁଳି ଶକ୍ତି ଉପଯୋଗ କରୁଥିବା ଜିନିଷ ଲଗାଇବା ।
- ଦରକାର ପଡୁନଥିବା ସମୟରେ ବୈଦ୍ୟୁତିକ ପଦାର୍ଥକୁ ବନ୍ଦ ରଖିବା ।
- ଆମିଷ କମ୍ ଖାଇବା ।
- ବୃକ୍ଷରୋପଣ କରିବା ।

ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ

- ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ସୃଷ୍ଟିକୁ ଦେଖି ଯାନବାହନ ବ୍ୟବହାର କରିବା ।
- ପୁନଃବ୍ୟବହାର ହେଇପାରୁଥିବା ଜିନିଷ ବ୍ୟବହାର କରିବା ।
- ଯେତେ ସମ୍ଭବ ଚାଲି ଚାଲି, ସାଇକେଲ ବା ବସ୍‌ର ବ୍ୟବହାର କରିବା ।
- ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଓ ଶକ୍ତିସଂରକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଲିଫଟ୍ ବ୍ୟବହାର କମ୍ କରିବା ।

କାର୍ବନ ଫୁଟ୍‌ପ୍ରିଣ୍ଟ ସଂପର୍କରେ ଜାଣିବା

ନିଜେ ଏକ ସର୍ବେକ୍ଷଣ କରିବା ଯେ ଆମେ ଆମ ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନରେ କେଉଁ ଭଳି ଓ କେତେ ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ସୃଷ୍ଟି କରୁଛୁ ଏବଂ ତାହା ଆମ ଶରୀର ପାଇଁ କେତେଦୂର କ୍ଷତିକାରକ । ଉଦାହରଣସ୍ୱରୂପ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଉଡ଼ାଜାହାଜରେ ଉଡ଼ିବା ଫଳରେ କେତେ ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ ତାହାର ହିସାବ ରଖାଯାଇପାରେ ।

ଏ ସଂପର୍କରେ ଜାଣିବା କାହିଁକି ଓ କିପରି ?

ଆମ ପୃଥିବୀ ବିଷୟରେ କେମିତି ଜାଣିବା ? କାର୍ବନ୍‌ଫୁଟ୍‌ପ୍ରିଣ୍ଟ କଣ ? କେମିତି ଏହାକୁ କମ୍ କରିହେବ ? ଯେତେ ଅଧିକ ଲୋକ ଏ ସଂପର୍କରେ ସଚେତନ ହେବେ, କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ସେତିକି ଉତ୍ସାହିତ ହେବେ । ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା କର ଓ ତାଙ୍କୁ ଏଥିପାଇଁ ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଓ ବିଶ୍ୱ ପରିବେଶ ଦିବସ ଉପଲକ୍ଷେ ଦ୍ୱୀପମାନଙ୍କର ସୁରକ୍ଷା ଉପରେ ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ ତିଆରି କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରିବା । ପରିବେଶ ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରି ବିଶ୍ୱ ଉତ୍ତାପ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଘଟଣାବଳୀ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କର୍ମଶାଳା ଆୟୋଜନ କରି ତାଙ୍କଠୁ ଶୁଣିବା ।

ସ୍କୁଲ / ଯୁବକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବିଶ୍ୱ ପରିବେଶ ଦିବସ...

ବିଶ୍ୱ ପରିବେଶ ଦିବସର ବିଷୟବସ୍ତୁକୁ ନେଇ ସ୍କୁଲମାନେ ପଦଯାତ୍ରା, ପୁନଃଚକ୍ରଣ ଅଭିଯାନ, ଚିତ୍ରକଳା ଓ ସଫେଇ ଅଭିଯାନ ଆଦି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରିପାରିବେ । ଏଥିରେ କିଛି ଉପାୟ ପାଇଁ ନିକଟସ୍ଥ ବାସିନ୍ଦାମାନଙ୍କୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରାଯାଇପାରେ । ସ୍କୁଲ ଭିତରେ ତର୍କ, ଚିତ୍ରକଳା ଓ ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରାଯାଇପାରେ ।

ଅନୁଗୁଳ ଜିଲ୍ଲାର ସବୁଜ ସିପାହୀଙ୍କ ଜୟ ଯାତ୍ରା

ସବୁଜ ଗହଳ ପତ୍ର ବେଷ୍ଟିତ ରାଜକୀୟ ଶାଳଗଛର ଶୋଭାଯୁକ୍ତ ଜଂଗଲ, ଇକୋ କ୍ଲବ୍‌ର ମାର୍ଗଦର୍ଶକ ଶିକ୍ଷକ ରମାକାନ୍ତ ପ୍ରଧାନ ଓ ଇକୋକ୍ଲବ୍‌ର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ତ୍ୟାଗ ଏବଂ କଠୋର ପରିଶ୍ରମର ବାସ୍ତବ ଚିତ୍ରଭଳି ମନେହୁଏ। ଅନୁଗୁଳ ଜିଲ୍ଲା ଗୋଡ଼ଭଙ୍ଗା ଗ୍ରାମର ହାତୀପାହାଡ଼ ନିକଟରେ ଅବସ୍ଥିତ ଏହି ସ୍କୁଲଟି। ଏକ ବିଶାଳ ଶାଳ ଜଙ୍ଗଲ ମଧ୍ୟରେ ଏହି ସ୍କୁଲଟି ତିଷ୍ଠି ରହିବା ପ୍ରକୃତପକ୍ଷେ ଏକ ବାସ୍ତବତା।

ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ନଦୀ ଉପରେ ୧୯୮୫ ମସିହାରେ ରେଙ୍ଗାଳି ବନ୍ଧ ନିର୍ମାଣ ହୋଇଥିଲା। ଫଳରେ ଏଠାରେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ଘାଇଟି ଓଡ଼ିଶାର ଦ୍ୱିତୀୟ ବୃହତ୍ତମ ମନୁଷ୍ୟାକୃତ ହ୍ରଦଭାବେ ପରିଚିତ। ବନ୍ଧ ନିର୍ମାଣ ହେତୁ ମୂଳ ଗୋଡ଼ଭଙ୍ଗା ଗ୍ରାମ ଜଳମଗ୍ନ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା। ଫଳତଃ ଏହି ଗ୍ରାମର ଅଧିବାସୀମାନେ ଜାତୀୟ ରାଜପଥ (ନଂ.୬) ଠାରୁ ୧କି.ମି. ଦୂର ଏବଂ ବନ୍ଧ ଠାରୁ ମଧ୍ୟ ୧କି.ମି. ଦୂରରେ ନୂତନ ଗ୍ରାମ ସ୍ଥାପନା କଲେ। ଗ୍ରାମଟିର ଅଦୂରରେ ଅବସ୍ଥିତ ହାତୀପାହାଡ଼ ନିକଟରେ ସ୍ୱସ୍ତିକ ସ୍କୁଲର ସ୍ଥାପନ କରାଗଲା। ରେଙ୍ଗାଳି ବନ୍ଧର ବୁଡ଼ି ଅଂଚଳ ମଧ୍ୟରେ ସରକାରୀ ନଥିପତ୍ରରେ ସ୍ଥାନିତ ହୋଇନଥିବା ଶାଳଗଛରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଏହି ପାହାଡ଼ଟି ଗ୍ରାମବାସୀମାନଙ୍କର ବୃଷ୍ଟିନିର୍ଭର ଚାଷ ଓ ଜୀବିକା ନିର୍ବାହ ପାଇଁ ଜଂଗଲ ନଷ୍ଟ କରିବାରୁ କ୍ରମଶଃ ଏହା କ୍ଷୟ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା।

ଡାଉନ୍ ଟୁ ଆର୍ଥ ପ୍ରତିକାରେ ପ୍ରକାଶିତ

ଉପରୋକ୍ତ ସୂଚନା ସ୍ୱସ୍ତିକ ସ୍କୁଲର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ଜଂଗଲ ସଂପଦର ସ୍ଥିତି ଓ ଚାଷ ଉପରେ ଏହାର ପ୍ରଭାବ ସଂପର୍କରେ ଅବଗତ କରାଇଲା। ରମାକାନ୍ତ ପ୍ରଧାନ ନଷ୍ଟ ହୋଇ ଯାଉଥିବା ସେହି ମୁଣ୍ଡିଆକୁ ସବୁଜ କରିବା ପାଇଁ ମନସ୍ଥ କରି ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ଓ ସହକର୍ମୀଙ୍କ ସହଯୋଗରେ ଉଦ୍ୟମ ଆରମ୍ଭ କଲେ। ଏ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯୋଗ ଦେଉଥିବା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ 'ସବୁଜ ସିପାହୀ' ନାମରେ ନାମିତ କରାଗଲା। ୨୦୦୧ ମସିହାରେ ଜାତୀୟ ସବୁଜ ବାହୀନି ପକ୍ଷରୁ ଏହି ସ୍କୁଲରେ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ ଇକୋ କ୍ଲବ ଏବଂ ସବୁଜ ସିପାହୀମାନେ ଇକୋକ୍ଲବ୍‌ରେ ସାମିଲ୍ ହୋଇ ଉଜୁଡ଼ା ଜଂଗଲର ପୁନଃଉଦ୍ଧାର, ନୂତନ ଜଂଗଲ ସୃଷ୍ଟିପାଇଁ ଚାରା ରୋପଣ କରିବା ସହ ଦୈନନ୍ଦିନ ହାନିଲାଭ ସଂପର୍କରେ ବୁଝାବୁଝି କଲେ।

ସ୍କୁଲର ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁପ୍ରାଣୀତ ହୋଇ ସବୁଜ ସିପାହୀମାନେ ସ୍ଥାନୀୟ ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ବୃକ୍ଷ ବା ଜଙ୍ଗଲର ଆବଶ୍ୟକତା ଓ ଉପାଦେୟତା ସଂପର୍କରେ ବୁଝାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲେ। ଜଂଗଲ ସୁରକ୍ଷା ଲୋକମାନଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ଏ କଥାକୁ ସେମାନେ ସହଜରେ ଗ୍ରହଣ କରିପାରୁ ନଥିଲେ। ଫଳସ୍ୱରୂପ ୬୦ଜଣ ଇକୋ କ୍ଲବ୍ ସଦସ୍ୟ ଜଙ୍ଗଲ ଜଗିବା ଦାୟିତ୍ୱ ନେଲେ। ସ୍କୁଲ ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ଓ ପରେ ଏପରିକି ରାତିରେ ମଧ୍ୟ ଜଂଗଲ ଜଗିବା କାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲୁ ରହିଲା। ମୁଖ୍ୟତଃ ସ୍ଥାନୀୟ ଲୋକେ ସେମାନଙ୍କର ଜାଳେଣୀ ଓ ଗୃହପୋକରଣ ପାଇଁ ଜଂଗଲକୁ ଆସୁଥିଲେ। ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ବାରଣ ସତ୍ତ୍ୱେ ଯେଉଁମାନେ ଜଂଗଲକୁ ଆସିଲେ ସେମାନଙ୍କୁ ଧରି ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ପାଖରେ ବା ସ୍ଥାନୀୟ ଫରେଷ୍ଟରଙ୍କ ନିକଟକୁ ନିଆଯାଉଥିଲା। ବେଆଇନ୍ ବୃକ୍ଷ ଛେଦନ ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ୧୦ଟଙ୍କା ଜରିମାନା କରାଯାଉଥିଲା। ଛୋଟଛୋଟ ପିଲାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଧରାହେବା ଓ ଜରିମାନା ଦେବା ଘଟଣା ସେମାନଙ୍କୁ ଖୁବ୍ ବାଧିଲା। ଆଦାୟ ଜରିମାନା ଅର୍ଥରେ ନୂଆ ଚାରା ରୋପଣ କରାଗଲା। ପ୍ରାଥମିକ ଅବସ୍ଥାରେ ଜଂଗଲଜାତ କୌଣସି ପଦାର୍ଥ ସଂଗ୍ରହ କରିବାକୁ ବାରଣ କରାଗଲା। ମୁଣ୍ଡିଆ ଉପରକୁ ଯେ କୌଣସି କାମ ପାଇଁ ଯିବାକୁ ହେଲେ ସ୍କୁଲ ସୁରକ୍ଷା ସମିତିର ଅନୁମତି ନେବା ଜରୁରୀ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା। ଗଛ ବଢ଼ିଯିବା ପରେ ଗ୍ରାମବାସୀମାନଙ୍କୁ ଶୁଖିଲା ଡାଳପତ୍ର ସଂଗ୍ରହ କରିବା ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା। ସବୁଜ ବାହିନୀର ଛାତ୍ରମାନେ କେବଳ ଜଂଗଲ ଜଗୁନଥିଲେ, ସେମାନେ ଫରେଷ୍ଟରଙ୍କ ସହ ମିଶି ଜଙ୍ଗଲ ସଫା କରିବା ଦାୟିତ୍ୱ ମଧ୍ୟ ତୁଲାଉଥିଲେ। ସଫା କରିବା ସମୟରେ ଯେଉଁ ଡାଳପତ୍ର ବାହାରୁଥିଲା ସେସବୁକୁ ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବାଣ୍ଟି ଦିଆଯାଉଥିଲା। ଏହା ଫଳରେ ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ଉପକୃତ ହେଲେ। ବଣ୍ଟା ଯାଉଥିବା ଶୁଖିଲା ଡାଳପତ୍ର ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କର ପ୍ରାୟ ଦୁଇମାସର ଜାଳେଣୀ ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ କରିପାରୁଥିଲା। ଦିନକୁ ଦିନ ଅଧିକ ଲାଭ ମିଳିବାରୁ ସ୍ଥାନୀୟ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଏ କାର୍ଯ୍ୟପାଇଁ ସହଯୋଗ ବଢ଼ିଲା ଏବଂ ଇକୋକ୍ଲବର ସମସ୍ତ ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ସେମାନେ ସମର୍ଥନ ଜଣାଇଲେ। ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ମତରେ ଜଙ୍ଗଲ ସୁରକ୍ଷା ତାଙ୍କ ଛାତ୍ରମାନେ ନିଜନିଜର ବ୍ରତ ଭାବେ ପାଳନ କରୁଥିଲେ।

୩୦୦ ଏକର ବିଶିଷ୍ଟ ଏହି ଶାଳ ଜଙ୍ଗଲର ପୁନଃଉଦ୍ଧାର ହେତୁ ଏହାର ବହୁବିଧ ଉପକାରୀତାକୁ ସ୍ଥାନୀୟ ଗ୍ରାମବାସୀ ଅନୁଭବ କଲେ। ଶାଳ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗଛ ଯଥା ଗମାରୀ, ବର, ଓସ୍ତ, ଆମ୍ବ, ନିମ ଇତ୍ୟାଦି ବହୁ ପରିମାଣରେ ବଂଶବୃଦ୍ଧି ହେଲା। ସ୍ଥାନୀୟ ଲୋକଙ୍କ ମତରେ ଜଂଗଲ ବଢ଼ିବା ହେତୁ କୂଅରେ ପାଣି ବଢ଼ିଲା। ଅଂଚଳ ଥଣ୍ଡା ରହିଲା ଓ ପାନୀୟ ଜଳର ସମସ୍ୟା ଦୂରହେଲା। ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସ୍ଥାନୀୟ ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ସଂପର୍କରେ ସୂଚେଇ ଦେଲା।

ସର୍ବକାଳୀନ ବିକାଶ ଦିଗରେ ସବୁଜ ସିପାହୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଆ ଯାଇଥିବା ଏହି ଉଦ୍ୟମ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ବିଶେଷ ଶିକ୍ଷା ଭାବେ ଗ୍ରହଣୀୟ ହେଲା। ଏହାର ପ୍ରଭାବରେ ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ ଆର୍ଥିକ ଏବଂ ପାରିବେଶିକ ଉନ୍ନତିକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରାଇବା ସହ ଏକ ଦୀର୍ଘସ୍ଥାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଭାବେ ସଫଳତା ହାସଲ କଲା। ଗ୍ରୀନ୍ ଇଣ୍ଡିଆ ମିଶନ୍ ଏହି ଉଦାହରଣରୁ ଉତ୍ସାହିତ ହୋଇ ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଫଳରେ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଥିବା ବ୍ୟତିକ୍ରମ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସଂଗ୍ରାମ କରିବା ପାଇଁ ନୈତିକ ସାହସ ମଧ୍ୟ ପାଇଲା। ଧନ୍ୟ କହିବା ସେହି ସବୁଜ ସିପାହୀ ଓ ଇକୋକ୍ଲବ୍‌ର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ।

ଦୀପଶିଖା ସରସ୍ୱତୀ ଶିଶୁ ବିଦ୍ୟା ମନ୍ଦିରର ସଚେତନତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

ଅନୁଗୁଳଜିଲ୍ଲାର ଦୀପଶିଖା, କଣିହା, ସରସ୍ୱତୀ ଶିଶୁ ବିଦ୍ୟାମନ୍ଦିର ପରିସର ଲାଗିଥିବା ବୃକ୍ଷ ପ୍ରତି ଆକର୍ଷିତ ହୋଇ ପ୍ରତିଦିନ ଉପରବେଳା ବିଭିନ୍ନ ରଂଗବେରଙ୍ଗର ପକ୍ଷୀମାନେ ଆସି ଥାଆନ୍ତି। ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ଖାଇବାଛୁଟି ସମୟରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଅତି ନିକଟରୁ ଦେଖିବାର ସୁଯୋଗ ପାଆନ୍ତି। ଇକୋକ୍ଲବ ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ଶିକ୍ଷକ

ବିପ୍ର ଚରଣ ଦାସଙ୍କ ଚିନ୍ତାକୁ ସମ୍ମାନ ଦେଇ ପିଲାମାନେ ସେମାନଙ୍କର ବଳକା ଖାଦ୍ୟକୁ ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସମର୍ପଣ କରିଥାନ୍ତି। ଏହି ମହତ୍ ଚିନ୍ତାକୁ ପିଲାଙ୍କ ଅଭିଭାବକମାନେ ମଧ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମର୍ଥନ ଦେଇଛନ୍ତି। ଏହି ଆଦର୍ଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଟି ସମସ୍ତ ପିଲା ଓ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକ ସଭାରେ ସର୍ବସମ୍ମତିକ୍ରମେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଅଛି। ଫଳତଃ ପକ୍ଷୀମାନେ ନିଶଙ୍କ ଚିତ୍ତରେ ଖାଦ୍ୟ ଖାଉଥିବା ବେଳେ ପିଲାମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ନିକଟରୁ ଦର୍ଶନକରି ଆନନ୍ଦ ଉପଭୋଗ କରୁଛନ୍ତି। ଏବେ ପକ୍ଷୀ ଓ ପିଲାମାନେ ବନ୍ଧୁ ହୋଇ ପଡ଼ିଛନ୍ତି। ପକ୍ଷୀମାନେ ପ୍ରତିଦିନ ଖାଇଛୁଟି ସମୟକୁ ସ୍ୱଇଚ୍ଛାରେ ସେଠାକୁ ଆସୁଛନ୍ତି। ଯାହାକି ସ୍ଥାନୀୟ ଲୋକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ଦର୍ଶନୀୟ ଦୃଶ୍ୟ ପାଲଟିଛି।

ପବିତ୍ରନଗର ହାଇସ୍କୁଲ: ବୃକ୍ଷଚ୍ଛେଦନ ଓ ପଶୁମାରଣ ଦୋଷାବହ

ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ନଦୀର ଉତ୍ତର ପାଖରେ ପରବିଲ ମୁଣ୍ଡିଆ ଅବସ୍ଥିତ। ଏହି ମୁଣ୍ଡିଆର ଦୈର୍ଘ୍ୟ ପ୍ରାୟ ଦୁଇ କି.ମି.। ଏହି ମୁଣ୍ଡିଆରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ବନ୍ୟ ପ୍ରାଣୀ ଓ ବୃକ୍ଷଲତା ଅଛନ୍ତି। ଅସାମାଜିକ ଲୋକମାନେ ସେହି ବନ୍ୟ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ଶିକାର କରିବା ସହ ବୃକ୍ଷଲତା କାଟି ପକାନ୍ତି। ଅନୁଗୁଳ ପବିତ୍ର ନଗର ହାଇସ୍କୁଲର ଇକୋ କ୍ଲବ ଶିକ୍ଷକ ବିଶ୍ୱନାଥ ପ୍ରଧାନ ସେଠାରେ ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀ ଓ ବୃକ୍ଷଲତାଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବା ପାଇଁ ମନସ୍ଥ କରି ସ୍ଥାନୀୟ ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତିମାନଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟରେ ସଚେତନତା ଅଭିଯାନ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ।

ତାଙ୍କର କ୍ରମାଗତ ଉଦ୍ୟମ ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କ୍ରମଶଃ ସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି କଲା। ଲୋକେ ଯେ କୌଣସି ମୂଲ୍ୟ ବଦଳରେ ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀ ଓ ବୃକ୍ଷଲତାଙ୍କୁ ବଞ୍ଚାଇ ରଖିବାର ଶପଥ ନେଲେ। ଜଙ୍ଗଲକୁ ନିଆଁରୁ ବଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ କଲେ। ସ୍ଥାନୀୟ ଜନସାଧାରରଣ ଓ ଇକୋକ୍ଲବ ସଦସ୍ୟମାନେ ଏହି ମୁଣ୍ଡିଆର ସର୍ବାଙ୍ଗୀନ ଉନ୍ନତି ନିମନ୍ତେ ଯତ୍ନ ନେଉଛନ୍ତି।

ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲାର ସଫଳ ଇକୋକ୍ଲବ୍ 'ଗଛ ସାଥୀ'

ଓଡ଼ିଶାର ଉପକୂଳ ଜିଲ୍ଲାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲା ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବେଶ୍ ସୁନାମ ଅର୍ଜନ କରିପାରିଛି। ଗତ ୨୦୧୧ ମସିହାରୁ ଏହି ଜିଲ୍ଲାରେ ଇକୋକ୍ଲବ୍ ସଫଳତାର ସହ କାର୍ଯ୍ୟକରି ଆସୁଛି। ତାହାର କେତେଗୋଟି ସଫଳ ବିବରଣୀ ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା।

ପାଖାପାଖି ରହିଥିବା ତିନିଗୋଟି ହାଇସ୍କୁଲ ଯଥା "ଶିବପ୍ରସାଦ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ସାଉଡ଼", "ପଞ୍ଚାୟତ ହାଇସ୍କୁଲ, କୋଚିଆକୋଇଲି" ଏବଂ "ମହେଶ୍ୱର ସୁଲୋଚନା ହାଇସ୍କୁଲ"ରେ ଗଢ଼ାଯାଇଥିବା ସବୁଜବାହିନୀର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଜିଲ୍ଲା ସଂଯୋଜକ କୃତ୍ତିବାସ ଚନ୍ଦ୍ର ବେଜଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ ଗଠନ କରାଯାଇଛି '**ଗଛ ସାଥୀ**'।

ଏହି ଗଛ ସାଥୀ ନିକଟସ୍ଥ ଜଙ୍ଗଲ, ଯାହା ବନ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଲଗା ଯାଇଛି, ତାହାର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସୁରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗ୍ରହଣ କରୁଛି। ବିଦ୍ୟାଳୟ ବଗିଚାରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଫୁଲ ଗଛ ଲଗାଇବା ସହିତ ଅନେକ ଔଷଧୀୟ ବୃକ୍ଷ ମଧ୍ୟ ଲଗାଯାଇଛି। ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲାର କେତେକ ଇକୋ କ୍ଲବ୍ ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ସହ ସବୁଜବାହିନୀର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ନେଇ ରାସ୍ତା ସଫା କରିବା, ସଂଗୃହୀତ ଆବର୍ଜନାକୁ ବିଭାଗୀକରଣ କରି ସେଥିରେ ଥିବା ପତ୍ର, କାଗଜକୁ ନେଇ କମ୍ପୋଷ୍ଟ କରିବା, ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍‌କୁ ବିକ୍ରିକରି ସଂଗୃହୀତ ଅର୍ଥକୁ ଜମାକରି ପରିବେଶ ପାଣ୍ଠି ସୃଷ୍ଟିକରିବା ଭଳି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରାଯାଇଥିଲା। ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ବୃକ୍ଷରୋପଣ, ପଦଯାତ୍ରା, ପୋଖରୀସଫା ଆଦି ବିଭିନ୍ନ ଜନସଚେତନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହାତକୁ ନେଇଛନ୍ତି।

ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରାକୃତିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ସମୟରେ ପଶୁପକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ସହାୟତା ଦେବାପାଇଁ "ପଶୁ ପକ୍ଷୀ ସୁରକ୍ଷା ମଞ୍ଚ" ନାମରେ ଏକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଗଢ଼ି ଅସହାୟ ତଥା ରୁଗ୍‌ଣ ପଶୁ-ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ଖାଦ୍ୟ, ଔଷଧ ଆଦି ଯୋଗାଇଦେବା ସହ ସେମାନଙ୍କୁ ସେବା-ଶୁଶ୍ରୂଷା ମଧ୍ୟ କରାଯାଉଛି।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ସଂଗଠିତ କରି ଆଦିବାସୀ ସଂପ୍ରଦାୟର ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସଂପର୍କରେ ସଚେତନ କରାଇବା, ରାସ୍ତାଘାଟ ପରିଷ୍କାର ରଖିବା ପାଇଁ ବୁଝାଇବା, ଲୋକମାନଙ୍କ ଆର୍ଥିକ ଉନ୍ନତି ନିମନ୍ତେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଧନ୍ଦାମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପର୍କରେ ଶିକ୍ଷାଦେବା, ବୃକ୍ଷ ନକାଟିବା ନିମନ୍ତେ ସଚେତନ କରାଇବା ଭଳି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହାତକୁ ନିଆଯାଇଛି।

ଇକୋ କ୍ଲବ୍ ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ସହ ଦଶଗୋଟି ବିଦ୍ୟାଳୟର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ନେଇ ୨୫ କିଲୋମିଟର ରାସ୍ତା ସାଇକେଲ ଶୋଭାଯାତ୍ରାକରି ପ୍ଲାକାର୍ଡ଼ ଓ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଲୋଗାନ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ପରିବେଶ ସୁରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ଜନସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇଛି।

ବିଶ୍ୱ ଦିନକୁଦିନ ଉତପ୍ତ ହେଉଥିବା ଏବଂ ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଯୋଗୁଁ ପୃଥିବୀର ହେଉଥିବା କ୍ଷୟକ୍ଷତି ସଂପର୍କରେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସଚେତନ କରିବା ପାଇଁ ଜିଲ୍ଲା ଏନ୍.ଜି.ସି. ଆନୁକୂଲ୍ୟରେ, ଜିଲ୍ଲା ବନଖଣ୍ଡ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସହାୟତା ଏବଂ ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ "ସବୁଜ ସୃଜନୀ ପତ୍ରିକା" ପ୍ରକାଶ କରାଯାଉଛି।

ବଲାଙ୍ଗୀର ଅଂଚଳ ହାଇସ୍କୁଲ ଇକୋ ସମ୍ବାଦ ପରିକ୍ରମା

ବଲାଙ୍ଗୀର ଅଞ୍ଚଳ ହାଇସ୍କୁଲ, ଝାଲମୁଣ୍ଡାର ଇକୋ କ୍ଲବ୍ ପକ୍ଷରୁ ଗତ ବର୍ଷ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରାଯାଇଥିଲା । ତାହାର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବିବରଣୀ ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ଜୁଲାଇ ୧ରୁ ୧୬ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବନ ମହୋତ୍ସବ ପକ୍ଷ ସ୍କୁଲରେ ଇକୋ କ୍ଲବ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଅଧିନାୟକତ୍ୱରେ ପାଳିତ ହୋଇ ଯାଇଛି । ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ପ୍ରଥମେ ଏକ ସଚେତନତା ଶୋଭାଯାତ୍ରା କରାଯାଇ ମହୋତ୍ସବରେ ଶୁଭାରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ପକ୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିସରରେ ଚାରା ରୋପଣ ଓ ବଗିଚା କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ।

୧୩ ଅଗଷ୍ଟ: ସ୍ୱାଧୀନତା ଦିବସ ପାଳନ ଉପଲକ୍ଷେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିସର, ଗ୍ରାମର ରାସ୍ତା ଓ ସବୁ ଗଳି ସଫା କରିଥିଲେ । ରାସ୍ତାର ଦୁଇ ପାଖରେ ବୃକ୍ଷ ରୋପଣ କରାଯାଇଥିଲା । ସ୍କୁଲରେ ଏକ ପ୍ରତିଯୋଗିତା କରାଯାଇ କୃତୀ ପ୍ରତିଯୋଗୀଙ୍କୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ଦିବସ ଦିନ ପୁରସ୍କୃତ କରାଯାଇଥିଲା ।

୪ ସେପ୍ଟେମ୍ବର: ଗୁରୁଦିବସର ଅବ୍ୟବହିତ ପୂର୍ବରୁ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଯଥା ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିସର ମୂତ୍ରାଶୟ ପାଇଖାନା ଇତ୍ୟାଦି ସଫେଇ କାମ ପିଲାମାନେ ନିଜ ହାତରେ କରିଥିଲେ ।

୧୪ ନଭେମ୍ବର: ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଶିଶୁ ଦିବସ ପାଳିତ ହୋଇଥିଲା । ପରିବେଶ ସଂରକ୍ଷଣ ନିମନ୍ତେ ସଚେତନତା ସଭା ଓ ପିଲାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଆୟୋଜିତ କରାଯାଇଥିଲା ।

୨୫ ନଭେମ୍ବର: ଏହି ଦିନ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପରିବେଶ ସଂରକ୍ଷଣ ଦିବସ ପାଳିତ ହୋଇଥିଲା । ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଗ୍ରାମ ପରିବେଶ ସଫା କରାଯାଇଥିଲା । ବ୍ୟବହୃତ ଜରି (ପଲିଥିନ)କୁ ସଂଗ୍ରହ କରିବା ଦିଗରେ ବିଶେଷ ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

୧ ଡ଼ିସେମ୍ବର : ସ୍କୁଲରେ ବିଶ୍ୱ ଏଡ଼ସ୍ ଦିବସ ପାଳିତ ହୋଇଥିଲା । ସ୍କୁଲ ପିଲାମାନଙ୍କର ଦ୍ୱରା ଏଡ଼ସ୍ ସଚେତନତା ସଭା ଆୟୋଜନ କରାଯାଇଥିଲା ।

୨୫ ଜାନୁଆରୀ: ଜନ ସାଧାରଣ ଦିବସ ଉପଲକ୍ଷେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଗ୍ରାମ ରାସ୍ତା ଓ ନଳକୂପ ପରିସର ସଫା କରାଯାଇଥିଲା । ବୃକ୍ଷ ସଂରକ୍ଷଣ ସଂପର୍କରେ ଏକ ପ୍ରତିଯୋଗିତା କରାଯାଇ କୃତି ପ୍ରତିଯୋଗୀମାନଙ୍କୁ ମୁଖ୍ୟ ଅତିଥିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପୁରସ୍କାର ବିତରଣ କରାଯାଇଥିଲା ।

୨୧ ମାର୍ଚ୍ଚ : ବିଶ୍ୱ ବନ ଦିବସ ପାଳନ କରାଯାଇଥିଲା । ସେହି ଉପଲକ୍ଷେ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଏକ ସଭା ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା । ଛାତ୍ର ଶିକ୍ଷକମାନେ ବନ ବା ଜଂଗଲର ବିଶେଷତ୍ୱ ଓ ଉପଯୋଗିତା ସଂପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ । ପୁରୁଣା ଜଙ୍ଗଲ ସଂରକ୍ଷଣ ଓ ନୂତନ ଜଙ୍ଗଲ ସୃଷ୍ଟି ଉପରେ ପ୍ରଚାର କରିବା ପାଇଁ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଉପଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

ରାମ୍‌ଜୀ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ବଲାଙ୍ଗୀର

ରାମ୍‌ଜୀ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପକ୍ଷରୁ ପ୍ରତିବର୍ଷ ବିଭିନ୍ନ ମୁଖ୍ୟ ଦିବସ ଗୁଡ଼ିକ ପାଳନ କରାଯାଇଥାଏ । ଯଥା: ଜାତୀୟ ବିଜ୍ଞାନ ଦିବସ, ବିଶ୍ୱ ପରିବେଶ ଦିବସ, ଶକ୍ତି ସଂରକ୍ଷଣ ଦିବସ, ଜୈବ ବିବିଧତା ଦିବସ ଇତ୍ୟାଦି । ଏହି ଦିନଗୁଡ଼ିକରେ ପଦଯାତ୍ରା, ଜନସଚେତନତା ସଭା, ପୋଷ୍ଟର ପ୍ରତିଯୋଗିତା, ପଥପ୍ରାନ୍ତ ନାଟକ ଆଦି କରାଯାଇ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ତଥା ସ୍ଥାନୀୟ ଅଧିବାସୀଙ୍କୁ ସଚେତନ କରାଯାଇଥାଏ । ବିଦ୍ୟାଳୟର ଇକୋ କ୍ଲବ୍ ପକ୍ଷରୁ ସ୍କୁଲ ପରିସର ଏବଂ ବାହାରେ ପ୍ରାୟ ୫୦୦ ବୃକ୍ଷରୋପଣ କରାଯାଇ ଏହାର ଯତ୍ନ ନିଆଯାଉଛି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଗ୍ରାମ୍ୟ ପୋଖରୀରୁ ଦଳସଫା, ରାସ୍ତା ପରିଷ୍କାର ଆଦି ନିୟମିତ କରାଯାଉଛି ।

ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ

ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ ପ୍ରସ୍ତୁତ ବ୍ୟାଗ୍‌ରେ ମନୁଷ୍ୟ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ତଥା ପରିବେଶ ଉପରେ କେତେ ପ୍ରଭାବ ପଡୁଛି ଓ ତାଦ୍ୱାରା କେତେ ସମସ୍ୟା ଉପୁଜୁଛି ସେ ସଂପର୍କରେ ବୌଦ୍ଧ ଜିଲ୍ଲା ନୋଡ଼ାଲ ପ୍ରାଥମିକ ସ୍କୁଲର ଇକୋ କ୍ଲବ ସଦସ୍ୟମାନେ ବୁଝି ସାରିଥିଲେ। ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରରୋଚିତ ହୋଇ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ସ୍ଥାନୀୟ ଲୋକଙ୍କୁ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ ବ୍ୟବହାରର ଭୟଙ୍କର ଅପକାରିତା ସଂପର୍କରେ ବୁଝାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ। କିନ୍ତୁ ଲୋକେ ସେମାନଙ୍କ କଥାକୁ ଧ୍ୟାନ ଦେଲେ ନାହିଁ। ଲୋକଙ୍କ ବ୍ୟବହାରରେ ନିରାଶ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ସ୍କୁଲ ପରିବେଶରେ ଗଦା ଗଦା ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ ଅଳିଆ ଦେଖି ସ୍କୁଲର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ସ୍ୱପ୍ନେଶ୍ୱର ପ୍ରଧାନ ତାହାର ପୁନଃ ବ୍ୟବହାର ଚିନ୍ତା କଲେ। ସେ କଥା ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା କଲେ। ସମସ୍ତେ ସେଭଳି ଏକ ମହତ୍ ଚିନ୍ତାକୁ ସମର୍ଥନ କଲେ ମଧ୍ୟ ତାହା କିପରି କାର୍ଯ୍ୟରେ ପରିଣତ ହୋଇ ପାରିବ ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ସନ୍ଦିହାନ ରହିଲେ। ସେହି ସମୟରେ ବୌଦ୍ଧ ସରକାରୀ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ଉଦ୍ଭିଦ ବିଜ୍ଞାନ ଅଧ୍ୟାପକ ତଥା ଜାତୀୟ ସବୁଜ ବାହିନୀର ଜଣେ ମୁଖ୍ୟ ତାଲିମ୍‌ଦାତା ପ୍ରବୀର କୁମାର ଦାସ ଏମାନଙ୍କୁ ସହାୟତାର ହାତ ବଢ଼ାଇ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ ଜରି ବ୍ୟାଗ୍, ସିମେଣ୍ଟ ବସ୍ତା, ଚକ୍‌ଲେଟ୍ ଜରି ଓ ଥଣ୍ଡା ପାନୀୟ ପିଇବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିବା ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ ନଳୀ ଇତ୍ୟଦିରୁ କିଭଳି ସମାଜ/ଗୃହ ଉପଯୋଗୀ ପଦାର୍ଥ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇ ପାରିବ ତାହା ସଂପର୍କରେ ୫୦ଜଣ ଛାତ୍ରଙ୍କୁ ତାଲିମ୍ ଦେଲେ।

ତାଲିମ୍ ପରେ ପିଲାମାନେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ସାହର ସହ ଉପରୋକ୍ତ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁମାନ ସ୍କୁଲ ପରିସରରୁ କେବଳ ନୁହେଁ ପାଖ ଆଖ ସ୍ଥାନମାନଙ୍କରୁ ସଂଗ୍ରହ କରି ଆଣିଲେ। ଜରି ବ୍ୟାଗ୍ ଓ ସିମେଣ୍ଟ ବସ୍ତାରୁ ଦଉଡ଼ି ବଳାଗଲା। ସେହି ଦଉଡି ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କୁ ଉପହାର ସ୍ୱରୂପ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା। ଲୋକେ ତାହାକୁ ପଘା ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରି ସେମାନଙ୍କର ଗାଈ, ବଳଦ, ମଇଁଷି ଇତ୍ୟାଦି ବାନ୍ଧିଲେ। ଏହା ଲୋକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣୀୟ ହେଲା। ବର୍ଜ୍ୟ ବ୍ୟାଗ୍‌ରୁ ପିଲାମାନେ ମସିଣା ପ୍ରସ୍ତୁତ କଲେ। ଚକୋଲେଟ ଖୋଳ ଜରିରୁ ମାଳ ତିଆରି ହେଲା। ଥଣ୍ଡା ପାନୀୟ ନଳୀରୁ ଖେଳଣା ତିଆରି ହେଲା ଏହିପରି ଭାବେ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁରୁ ବିକଳ୍ପ ବସ୍ତୁ ପ୍ରସ୍ତୁତିର ପ୍ରକଳ୍ପ ସଫଳ ହେଲା। ଏତାଦୃଶ କୃତିତ୍ୱ ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଜଙ୍ଗଲ ଓ ପରିବେଶ ବିଭାଗ ୨୦୦୭ ମସିହାରେ ସ୍ୱପ୍ନେଶ୍ୱର ପ୍ରଧାନଙ୍କୁ ପ୍ରକୃତି ବନ୍ଧୁ ପୁରସ୍କାର ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି।

ଏହି ସଫଳତାକୁ ଆଧାର କରି ଜିଲ୍ଲାର ଅନ୍ୟ ଦୁଇଟି ଜାତୀୟ ସବୁଜ ବାହିନୀ ସ୍କୁଲ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକର ପୁନଃବ୍ୟବହାର କରୁଛନ୍ତି।

ସର୍ବକାଳୀନ ବିକାଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହି ଶିକ୍ଷା ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ ପାଇଁ ଏକ କ୍ଷୁଦ୍ରତମ ଉଦ୍ୟମ ମାତ୍ର। ଯୁବ ସବୁଜ ସଦସ୍ୟମାନେ ଏତଦ୍ୱାରା ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ ପାଇଁ ନୂତନ ଉଦ୍ୟମ ଓ ସୂତ୍ର ଉଦ୍ଭାବନ କରିବା ପାଇଁ ଆଗ୍ରହୀ ହେବେ।

ବୌଦ୍ଧ ଜିଲ୍ଲା ଇକୋ ସମ୍ବାଦ ପରିକ୍ରମା

ବୃକ୍ଷରକ୍ଷା ବନ୍ଧନ: ସ୍ୱପ୍ନ ସତ୍ୟ ହେଲା

ବୌଦ୍ଧ ପଞ୍ଚାୟତ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ଉଦ୍ଭିଦ ବିଜ୍ଞାନ ବିଭାଗର ଅଧ୍ୟାପକ ପ୍ରବୀର କୁମାର ଦାସ ୧୯୯୮ ମସିହାରେ ଏକ ପରିବେଶ ସଂପର୍କୀୟ ଏକ ସଭା ଆୟୋଜନ କରି ବୃକ୍ଷ ସଂରକ୍ଷଣ ଉପରେ ତାଙ୍କ ମତ ରଖିଥିଲେ। ତାହା ଉପସ୍ଥିତ ଜନତାଙ୍କ ମନକୁ ପାଇଥିଲା। ସେହି ବର୍ଷ ରାକ୍ଷୀପୂର୍ଣ୍ଣିମା ଦିନ ତାଙ୍କ ଉଦ୍ୟମରେ ବୃକ୍ଷମାନଙ୍କଠାରେ ରାକ୍ଷୀ ବାନ୍ଧି ତଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ସୁରକ୍ଷିତ ରହିବା ଆଶା ପ୍ରକଟ କରାଯାଇଥିଲା। ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ସେହି ଉଦ୍ୟମ ପରିବ୍ୟାପ୍ତ ହୋଇ ଏକ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ପରିଣତ ହେଲା। ୨୦୦୨ ମସିହାରୁ ଇକୋକ୍ଲବ୍‌ମାନଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ସେହି ଆନ୍ଦୋଳନ ଦ୍ରୁତ ବ୍ୟାପକ ହୋଇ ସମଗ୍ର ଜିଲ୍ଲାକୁ ବ୍ୟାପ୍ତ ହେଲା। ଏଭଳି ଏକ ସ୍ୱତଃସ୍ଫୂର୍ତ୍ତ ଆନ୍ଦୋଳନ ସମଗ୍ର ଭାରତ ବର୍ଷରେ ପ୍ରଥମ ଓ ଅନନ୍ୟ। ଗଣମାଧ୍ୟମରେ ଏ ବାର୍ତ୍ତା ପ୍ରଚାର ହୋଇ ପରେ ଏହି ଆନ୍ଦୋଳନ ରାଜ୍ୟର ଅନ୍ୟ ଜିଲ୍ଲାମାନଙ୍କୁ ଅତିକ୍ରମ କରି ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରବେଶ କଲାଣି। ଏହାକୁ ଓଡ଼ିଶାର ଏକ ସଫଳ ଉଦାହରଣ ଭାବେ ଦେଶର ଅନ୍ୟଭାଗରେ ଗ୍ରହଣ କରି ନିଆଯାଇଛି।

ଔଷଧୀୟ ବଗିଚାର ବିକାଶ

୨୦୦୭ ମସିହାରୁ ବୌଦ୍ଧ ପଞ୍ଚାୟତ କଲେଜର ଅଧ୍ୟାପକ ପ୍ରବୀର କୁମାର ଦାସଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ଇକୋ କ୍ଲବ୍ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମମାନ ଆରମ୍ଭ ହେଲା। ତା' ପୂର୍ବରୁ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ ବଗିଚା କିମ୍ବା ବୃକ୍ଷ ନଥିଲା। ଇକୋକ୍ଲବ୍ ନାମରେ କ୍ରମଶଃ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ଥାନରେ ବଗିଚା ବିକାଶ କରିବା ପାଇଁ କଲେଜର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଅନୁମତି ଦେଲେ। ସେହି ବର୍ଷ ବୃକ୍ଷରୋପଣ ହେଲା ଓ ତା' ପରବର୍ଷ ତା'ର ପାଚେରୀ ହେବାପରେ ଅନେକ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ହୋଇଗଲା। ୨୦୦୮ରେ କଲେଜ ଇକୋ କ୍ଲବ ରାଜ୍ୟ ଔଷଧୀୟ ବୃକ୍ଷ ପରିଷଦ (State Medical Plant Board)ଙ୍କଠାରୁ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ପାଇଁ ଆବେଦନ କରି ଏକଲକ୍ଷ ଏକଶହ ଟଙ୍କାର ଅନୁଦାନ ଲାଭକଲା। ଅଧୁନା ଇକୋକ୍ଲବ ସଭ୍ୟ ଓ ଯୁବ ରେଡ଼କ୍ରସ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀମାନଙ୍କ ଆନ୍ତରିକ ଉଦ୍ୟମରେ ଏକ ସୁନ୍ଦର ଔଷଧୀୟ ବୃକ୍ଷ ଉଦ୍ୟାନ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇପାରିଛି ଯାହାକୁ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରିଛନ୍ତି। ୨୦୦୯ ମସିହାରେ ଏହି ବଗିଚାରେ ମୋଟ ଷାଠିଏ ପ୍ରକାରର ଔଷଧୀୟ ବୃକ୍ଷ ଉପଲବ୍ଧ ଥିଲା। ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଦାସଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ପ୍ରରୋଚନାରେ ଏହିଭଳି ଔଷଧୀୟ ବଗିଚାମାନ ଜିଲ୍ଲାର ଅନ୍ୟ ସ୍କୁଲମାନଙ୍କରେ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଛି।

ଖଲି ବଗିଚା ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଇକୋ କ୍ଲବ

ସମସ୍ତ ପାଇଁ ଉଦାହରଣ ବୌଦ୍ଧ ସହରର ମଧ୍ୟ ସ୍ଥଳରେ ଅବସ୍ଥିତ ଏହି ସ୍କୁଲ। ଇକୋ କ୍ଲବର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ହେତୁ ତିନି ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଆଶାଜନକ ଉନ୍ନତି କରିଛି। ତିନି ବର୍ଷ ତଳେ ମାତ୍ର ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ବଖରାରେ ଚାଲୁଥିବା ସ୍କୁଲଟିରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ନଳକୂପ, ବଗିଚା ଓ ପାଚେରୀ ହୋଇ ପାରିଛି। ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କାମବତୀ ବେହେରା ଇକୋ କ୍ଲବ ଦାୟିତ୍ୱ ନେବା ପରଠାରୁ ବୃକ୍ଷରୋପଣକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇ ଆସିଛନ୍ତି। ଫଳତଃ ସ୍ଥାନୀୟ ଲୋକ ସ୍କୁଲ-ମୁଖୀ ହୋଇ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ସହଯୋଗର ହାତ ବଢ଼ାଇଛନ୍ତି। ସ୍କୁଲ ବଗିଚାରେ ଥିବା ତୁଳସୀ ବନଟି ସମସ୍ତଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରୁଅଛି। ପିଲାଙ୍କ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ସ୍କୁଲର ରୋଷେଇ-ବଗିଚା ସହାୟତା ଦେଉଛି। ମୋଟା ମୋଟି ଏହି ସ୍କୁଲଟି ଏବେ ଏକ ଆଦର୍ଶ ସ୍କୁଲରେ ପରିଣତ ହୋଇଛି। ସେଥିପାଇଁ ଅନେକ ସଭାସମିତି ଏଠାରେ ଧାରାବାହିକ ଭାବେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଉଛି।

ବୌଦ୍ଧ ଜିଲ୍ଲା ଇକୋକ୍ଲବ୍‌କୁ ଅନ୍ତଃରାଜ୍ୟ ପୁରସ୍କାର

ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରଶିକ୍ଷକ ପ୍ରବୀର କୁମାର ଦାସଙ୍କ ଅଧିନାୟକତ୍ୱରେ ଜିଲ୍ଲାର ଏକ ୪ଜଣିଆ ଛାତ୍ର/ଛାତ୍ରୀ ପ୍ରତିନିଧି ଦଳ ହାଇଦ୍ରାବାଦ ଠାରେ ଅଗଷ୍ଟ ୨୧ରୁ ୨୬ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହେଉଥିବା ସବୁଜ ବାହିନୀ (ଗ୍ରୀନ କର୍ପ୍ସ)ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଜାତୀୟ ସ୍ତରୀୟ ସଭାରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ। ସେମାନେ ହେଲେ- ଜେ.ଡ଼ି. ହାଇସ୍କୁଲର ସୁରଜ ମହାନ୍ତି, ବୌଦ୍ଧ ସରକାରୀ ବାଳିକା ବିଦ୍ୟାଳୟର ଶବନା ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ, ଜେ.ବି. ହାଇସ୍କୁଲର ସୁଜାତା ମଲ୍ଲିକ ଏବଂ ଜହ୍ନାପଙ୍କ ହାଇସ୍କୁଲର କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଓରାମ। ପିଲାମାନେ ସେମାନଙ୍କ କୃତିତ୍ୱ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରି ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କଠାରୁ ପୁରସ୍କାର ଓ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି। ଫଳରେ ଜିଲ୍ଲାର ସୁନାମ ହୋଇଛି।

ଇକୋକ୍ଲବ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ଢେଙ୍କାନାଳ ଜିଲ୍ଲାର ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

ପଞ୍ଚାୟତରାଜ ହାଇସ୍କୁଲର ବିଶେଷତ୍ୱ

ଢେଙ୍କାନାଳ ଜିଲ୍ଲାର କାନପୁରାସ୍ଥିତ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଜିଲ୍ଲାରେ ଏକ ବିଶେଷ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଭାବେ ପରିଗଣିତ। ଯୁବଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କ ସାମଗ୍ରିକ ବିକାଶ ନିମନ୍ତେ ଉଚ୍ଚ ଆଶା ଓ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏହି ବିଦ୍ୟାଳୟଟି ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହୋଇଥିଲା। ଏହାର ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ ଶ୍ରୀରାମ ରାଉତଙ୍କ ବିଚକ୍ଷଣ ନେତୃତ୍ୱ ଛାତ୍ର ତଥା ଶିକ୍ଷକ ସମାଜ ପାଇଁ ଅନୁକରଣୀୟ ଥିଲା। ବିଦ୍ୟାଦାନ ବ୍ୟତିରେକ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ବାହ୍ୟ ଜ୍ଞାନ ପ୍ରଦାନ

କରିବା ଏହି ସ୍କୁଲର ଏକ ବିଶେଷତ୍ୱ। ସେ ନିମନ୍ତେ ବାହାରୁ ବିଶିଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଅନେକ ସଭା ଓ ଆଲୋଚନା ଚକ୍ର ଅନୁଷ୍ଠିତ କରାନ୍ତି। ଅଧିକ ଜ୍ଞାନାର୍ଜନ ନିମନ୍ତେ ବେଳେ ବେଳେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ଭ୍ରମଣର ସୁଯୋଗ ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଏ। ସୁନ୍ଦର ଫୁଲ ଓ ଫଳ ବଗିଚା, ରୋଷ-ବଗିଚା, ଶାଗୁଆନ ବଗିଚା, ରାସ୍ତା ପାର୍ଶ୍ୱ ବୃକ୍ଷରାଜୀ ନିର୍ମଳ ପରିବେଶ, ଉତ୍ତମ ପରିମଳ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସର୍ବୋପରି ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଶୃଙ୍ଖଳାଜ୍ଞାନ ପାଇଁ ବିଦ୍ୟାଳୟଟି ଆଞ୍ଚଳିକ ସ୍ତରରେ ଆଦର୍ଶ-ସ୍ଥାନୀୟ ହୋଇପାରିଛି। ପ୍ରକାଶ ଅନାବଶ୍ୟକ ଯେ ଏହି ବିଦ୍ୟାଳୟଟି ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କଠାରୁ "ପ୍ରକୃତି ମିତ୍ର" ପୁରସ୍କାର ପାଇଅଛି।

ଢେଙ୍କାନାଳର ପଞ୍ଚସଖା ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାପୀଠ ଏକ ଆଦର୍ଶ ବିଦ୍ୟାଳୟ

ଢ଼େଙ୍କାନାଳ ଜିଲ୍ଲା ତୁମୁସିଙ୍ଗା-ଶ୍ରୀମୂଳ ଗ୍ରାମର ପଞ୍ଚସଖା ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାପୀଠର ଜାତୀୟ ପୁରସ୍କାର ବିଜେତା ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ ଗଗନ ବିହାରୀ ଓ ଆଣ୍ଡ ନିଜେ ଜଣେ ପରିବେଶପ୍ରେମୀ ହୋଇଥିବାରୁ ସ୍କୁଲଟିକୁ ମଧ୍ୟ ସେହିଭଳି କରିଗଢ଼ିଛନ୍ତି। ଯଦ୍ୱାରା ସ୍କୁଲ ପରିସର ଅତ୍ୟନ୍ତ ପରିବେଶ ଅନୁକୂଳ ହୋଇପାରିଛି। ସୁସ୍ଥ ଶୈକ୍ଷିକ ପରିବେଶ ଓ ସ୍ୱଚ୍ଛ ବାତାବରଣ ଏହାର ବିଶେଷତ୍ୱ। ଏହି ସ୍କୁଲରେ ପାଳିତ ହେଉଥିବା ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସମସ୍ତ ହାର୍ଦ୍ଦିକ ସହଯୋଗରେ ନିଷ୍ଠାର ସହ ପାଳିତ ହୁଏ। ଏହି ବିଦ୍ୟାପୀଠରେ ପରିବେଶ, ବୃକ୍ଷରୋପଣ, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଓ ପରିମଳ, ବନ୍ୟଜନ୍ତୁ ସୁରକ୍ଷା, କଇଁଛ ରକ୍ଷା ଇତ୍ୟାଦି ବିଷୟରେ ସଚେତନା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ।

ଗଁଦିଆ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଇକୋ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

ଢେଙ୍କାନାଳ ଜିଲ୍ଲାର ଗଁଦିଆ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଇକୋ କ୍ଲବ୍ ଶିକ୍ଷୟତ୍ରୀ ଦୀପ୍ତିମୟୀ ଲେଙ୍କାଙ୍କ ପ୍ରତକ୍ଷ୍ୟ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ବର୍ଷସାରା ବିଭିନ୍ନ ଜାତୀୟ ଓ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଦିବସ ପାଳନ କରି ଆସୁଛନ୍ତି।

ବନ୍ୟଜନ୍ତୁ ସୁରକ୍ଷା ସପ୍ତାହ, ସଡ଼କ ସୁରକ୍ଷା ସପ୍ତାହ, ବିଶ୍ୱ ବନ ଦିବସ, ବିଶ୍ୱ ପରିବେଶ ଦିବସ, ଶକ୍ତି ସଂରକ୍ଷଣ ଦିବସ, ବିଶ୍ୱ ହାତଧୁଆ ଦିବସ ଆଦି ପାଳନ କରାଯିବା ବେଳେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବୃକ୍ଷରୋପଣ, ପଦଯାତ୍ରା, ସ୍କୁଲ ପରିସର ଓ ରାସ୍ତା କଡ଼ରୁ ଆବର୍ଜନା ସଫା, ଆଦି କରାଯାଇଥାଏ। ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ଜନସଚେତନତା ସଭା, ବିଶ୍ୱ ଉତ୍ତାପନ ସଂପର୍କରେ ଆଲୋଚନା ଆଦି କରାଯାଉଛି।

ଗଂଜାମ ଜିଲ୍ଲାର ବିଭିନ୍ନ ସ୍କୁଲରେ ଇକୋ-କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲା ବ୍ରହ୍ମପୁରସ୍ଥ ସଂକଳ୍ପ ଡେ-ବୋର୍ଡ଼ିଂ ସ୍କୁଲ ଓ ସୁବଳୟାର ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ହାଇସ୍କୁଲର ଇକୋ କ୍ଲବ୍ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତି ବର୍ଷ ବିଭିନ୍ନ ସଚେତନତାମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହାତକୁ ନିଆଯାଇଥାଏ। ବିଶେଷକରି ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟିକରିବା, ପ୍ରତିଯୋଗିତା ମନୋଭାବକୁ ଦୃଢ଼ୀଭୂତ କରିବା ସହିତ ପରିବେଷ ପ୍ରଦ୍ୟୁଷଣକୁ ରୋକିବା ପାଇଁ ଅନେକ ଜନହିତକର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରାଯାଇଥିଲା। ସେଥିମଧ୍ୟରୁ କେତୋଟି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସଂପର୍କରେ ନିମ୍ନରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଗଲା।

ସଂକଳ୍ପ ଡେ-ବୋର୍ଡିଂ ସ୍କୁଲ, ବ୍ରହ୍ମପୁର

❖ ସ୍କୁଲ, ପରିସରରେ ଥିବା ଔଷଧ ବଗିଚା ଏବଂ ସହରକୁ ସଂଯୋଗ କରୁଥିବା ରାସ୍ତା କଡ଼ରେ ଛାତ୍ରମାନେ ଆଠଶହ ଚାରା ରୋପଣ କରିଛନ୍ତି।

❖ ବନ ମହୋତ୍ସବ ସମୟରେ ସ୍ଥାନୀୟ ଜନ ସାଧାରଣଙ୍କ ପଥପ୍ରାନ୍ତ ନାଟକ (ନୁକଡ଼ ନାଟକ) ମାଧ୍ୟମରେ ପରିବେଶ ସଚେତନ କରାଯିବାରୁ ସେମାନେ ବୃକ୍ଷରୋପଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସହଯୋଗ କରିଛନ୍ତି।

❖ ସ୍କୁଲରେ ଗତ ତିନିମାସ ମଧ୍ୟରେ ୬୦କି.ଗ୍ରା. ଖତସାର (ଭର୍ମି କମ୍ପୋଷ୍ଟ ଉତ୍ପନ୍ନ କରାଯାଇଅଛି ତାହା ରାସାୟନିକ ସାର ପ୍ରତିବଦଳରେ ନିଜସ୍ୱ ଔଷଧ ବଗିଚାରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଛି। ସ୍ଥାନୀୟ ଭାବେ ସମସ୍ତେ ଏ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଜ୍ଞାତ ଅଛନ୍ତି।

❖ ସ୍କୁଲର ସମସ୍ତ ପ୍ରକଳ୍ପରେ ସଂପୃକ୍ତ ସମସ୍ତେ (ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ଓ ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ) ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଭାଗ ନିଅନ୍ତି। ଏତଦ୍ୱାରା ଉପଲବ୍ଧ ଜ୍ଞାନ ଓ ଅଭିଜ୍ଞତା ନିଜ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଲାଭଦାୟୀ ହେବା ସହ ସ୍ଥାନୀୟ ଗୋଷ୍ଠୀରେ ପରିବ୍ୟାପ୍ତ ହେଉଅଛି।

ଗଞ୍ଜାମ-ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ହାଇସ୍କୁଲ, ସୁବଳୟା

❖ ଏହି ସ୍କୁଲଟି ଏକ ବିଶେଷ ମହତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପାରିବେଶିକ ସମସ୍ୟା ଯଥା ବିରଳ ଅଲିଭ ରିଡ଼ଲେ କଇଁଛଙ୍କ ସଂରକ୍ଷଣ ଉପରେ ଯୋଜନାବଦ୍ଧ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଅଛି।

❖ ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପରୁ ଲାଭବାନ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଥିବାରୁ ସ୍ଥାନୀୟ ଜନଗୋଷ୍ଠୀ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ସହଯୋଗ କରୁଅଛନ୍ତି।

❖ ବନ ବିଭାଗ ଓ ସ୍ଥାନୀୟ ସମାଜସେବୀ ସଂଗଠନମାନେ ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପ ସହ ଜଡ଼ିତ ଅଛନ୍ତି।

❖ ପ୍ରକଳ୍ପ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଠ୍ୟ ବିଷୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଅଛି।

❖ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଇକୋକ୍ଲବ୍ ପିଲାମାନେ ଅଲିଭ୍‌ରିଡଲେ କଇଁଛ ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ସମୁଦ୍ର ବେଳାଭୂମି ଅଂଚଳକୁ ସଫାସୁତୁରା କରୁଛନ୍ତି। ଯେମିତିକି ଆସୁଥିବା ଅତିଥି କଇଁଛମାନେ ଅଣ୍ଡା ଦେବାରେ କୌଣସି ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ନରହେ। ଅଣ୍ଡା ଦେବାପରେ ସେହି ଅଣ୍ଡା ଗୁଡ଼ିକୁ ଅନେକ ଅସାମାଜିକ ଲୋକ ଖୋଳି ନିଅନ୍ତି ଏବଂ କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ କୁକୁର ବିଲୁଆ ଭଳି ଜନ୍ତୁମାନେ ଖାଇ ଦିଅନ୍ତି। ଏଠାରେ ଇକୋକ୍ଲବ୍ ପିଲାମାନେ କଇଁଛ ଅଣ୍ଡା ଦେବା ପରଠାରୁ ଛୁଆ ଫୁଟିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜଗିରହନ୍ତି। ଏମାନଙ୍କୁ ସ୍ଥାନୀୟ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଓ ଜଙ୍ଗଲ ବିଭାଗ କର୍ମଚାରୀମାନେ ମଧ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସହଯୋଗ କରନ୍ତି।

ଭୁବନେଶ୍ୱରସ୍ଥିତ ମଦରର୍ସ ପବ୍ଲିକ ସ୍କୁଲର ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

ବିଦ୍ୟାଳୟ ପକ୍ଷରୁ ଶକ୍ତି ସଂରକ୍ଷଣ ଦିବସରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରତିଯୋଗିତା, ରାଲି ଓ ସଚେତନତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରାଯାଇଥିଲା। ଏହାର ପ୍ରଭାବରେ ଦେଖାଯାଇଥିଲା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଉଦ୍ୟମରେ ଦୈନିକ ବିଜୁଳି ଖର୍ଚ୍ଚର ପରିମାଣ ଦୁଇରୁ ପାଞ୍ଚ ୟୁନିଟ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କମି ଯାଇଛି।

ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍କୁଲ ପରିସର ଏବଂ ବାହାରେ ରାସ୍ତାକଡ଼ରେ ଶହ ଶହ ଚାରା ଗଛମାନ ଲଗାଯାଇଛି ଏବଂ ଏହାର ଉପଯୁକ୍ତ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ମଧ୍ୟ କରାଯାଉଛି।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିଭିନ୍ନ ଶିକ୍ଷଣୀୟ ବିଷୟ ଓ ବିଭିନ୍ନ ପାରିବେଶିକ ସମସ୍ୟା ଯଥା- ଓଜନସ୍ତରର ହ୍ରାସ, ସଂସ୍କୃତି ଓ ଐତିହାସିକ ପରମ୍ପରା ଇତ୍ୟାଦି ଉପରେ ଅନେକ ସଚେତନତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଆୟୋଜନ କରାହୋଇଛି।

ଭୁବନେଶ୍ୱରସ୍ଥିତ କଳିଙ୍ଗ ଇନ୍‌ଷ୍ଟିଚ୍ୟୁଟ୍ ଅଫ୍ ସୋସିଆଲ ସାଇନ୍ସ୍

କିଟ୍ ପରିସରରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ କିସ୍ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ ଓଡ଼ିଶାରେ ଗୋଟିଏ ବେଶ୍ ପରିଚିତ ନାମ। ଏଠାରେ ବିଶେଷକରି ଓଡ଼ିଶାର ଆଦିବାସୀ ଅଧ୍ୟୁଷିତ ଅଂଚଳ ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ବିନାମୂଲ୍ୟରେ ଶିକ୍ଷାଦାନ କରାଯାଇଥାଏ। ଏଠାରେ ଗତାନୁଗତିକ ଶିକ୍ଷା ସହ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଧନ୍ଦାମୂଳକ, ବୈଷୟିକ ଓ ପାରିବେଶିକ ଶିକ୍ଷାପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥାଏ। ଏପରିକି ପିଲାଙ୍କୁ ପ୍ରତିଦିନ ଗୋଟିଏ ପିରିଅଡ଼ ବୃକ୍ଷରୋପଣ ଓ ତା'ର ଲାଳନ ପାଇଁ ସମୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି। ଯେଉଁଥିପାଇଁ କିସ୍ ପରିସରରେ ପରିବେଶର ପ୍ରଭାବ ବିଶେଷ ଭାବେ ଦୃଶ୍ୟମାନ। ପ୍ରକଳ୍ପ ଆଧାରିତ ଶିକ୍ଷାଦାନ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଆଦିବାସୀ ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ଛାତ୍ରାବାସ-ଭିତ୍ତିକ (Residential) ସ୍କୁଲର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯିବା ସହ ସେହି ପିଲାମାନଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ଶୃଙ୍ଖଳାରକ୍ଷାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି। ଶକ୍ତି ସଂରକ୍ଷଣ ଓ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ପରିଚାଳନା କ୍ଷେତ୍ରରେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ସଚେତନ କରାଯିବା ପରେ କିସ୍ ପରିସରରେ ପ୍ରାୟ ୧୨୦ରୁ ୧୪୦ୟୁନିଟ୍ ଦୈନିକ ବିଜୁଳି ବ୍ୟୟ କମି ଯାଇଛି। ସବୁଠାରୁ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ କଥା ହେଉଛି ଏହି ବିଦ୍ୟାଳୟର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ୧୦୦୦୦(ଦଶ ହଜାର) ଚାରା ରୋପଣ କରନ୍ତି।

ଜୟପୁର ଛାତ୍ରଙ୍କ ସବୁଜ ବିପ୍ଳବ

କିଛିବର୍ଷ ତଳେ ବେଆଇନ୍ ଗଛକଟା ହେତୁ ନାକଟି ଡ଼ଙ୍ଗର ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ ହତଶ୍ରୀ ହୋଇ ପଡ଼ିଆରେ ପରିଣତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା । କିନ୍ତୁ ତା'ପରେ ଏହି ସବୁଜ ବିପ୍ଳବର ସୂତ୍ରପାତ ହୋଇ ତାହାର ଦକ୍ଷିଣ ଭାଗରେ ଥିବା ପ୍ରାୟ ୫୦ହେକ୍ଟର ଅଞ୍ଚଳ ଏବେ ସବୁଜଶ୍ରୀ ମଣ୍ଡିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି ।

ନାକଟି ଡ଼ଙ୍ଗର ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲର ଦକ୍ଷିଣ ଅଂଶ ଜୟପୁର ସରକାରୀ ହାଇସ୍କୁଲକୁ ସ୍ପର୍ଶ କରିଅଛି । ଜଙ୍ଗଲ କ୍ଷୟର ଦାରୁଣ ଅବସ୍ଥାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଏହି ସ୍କୁଲର ଇକୋକ୍ଲବ ଉଦ୍ୟମ ଓ ସ୍ଥାନୀୟ ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତିର ସହଯୋଗରେ ମୋଟ ୨୩୮ ହେକ୍ଟର ବିଶିଷ୍ଟ ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲର ସ୍କୁଲ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ୫୦ହେକ୍ଟର ଜମିକୁ ଏବେ ସୁରକ୍ଷିତ କରି ପ୍ରକୃତ ବନ ପର୍ଯ୍ୟାୟକୁ ଅଣାଯାଇ ପାରିଛି । ଏଥିରେ ହଜାର ହଜାର ଚାକୁଣ୍ଡା, ଜାମ୍ଫ୍ରା, ଅଁଳା ଏବଂ କଦମ୍ବ ଇତ୍ୟାଦି ବୃକ୍ଷ ବହୁଳ ପରିମାଣରେ ବଢ଼ାଯାଇ ପାରିଛି । ସ୍କୁଲର ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ ସୁରେନ୍ଦ୍ର ନାଥ ପଟ୍ଟନାୟକ ଏ ସଂପର୍କରେ ତାଙ୍କ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଦେଇ କୁହନ୍ତି ଯେ କାଠଚୋରଙ୍କ ଦୌରାତ୍ମ୍ୟରେ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଉଥିବା ଜଙ୍ଗଲର ଦକ୍ଷିଣ ପାର୍ଶ୍ୱ ତାଙ୍କ ସ୍କୁଲକୁ ଲାଗିଛି ତାଙ୍କ ଛାତ୍ରମାନେ ଏହାକୁ ନିଜନିଜ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ମନେକରି ନକଟବର୍ତ୍ତୀ ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କୁ ବୁଝାଇ ପୂର୍ବପରି ଜଙ୍ଗଲ ସୃଷ୍ଟିକରିବା ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ବୃକ୍ଷ ରୋପଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ।

ନାକଟି ଡ଼ଙ୍ଗର ସୁରକ୍ଷା ଅଭିଯାନ ୨୦୦୭ର ଶେଷ ଭାଗରେ ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ଇକୋକ୍ଲବ ସଭ୍ୟମାନେ ବାରମ୍ବାର ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କୁ ମଣିଷର ଜୀବନ ପାଇଁ ଜଙ୍ଗଲର ଆବଶ୍ୟକତା ସଂପର୍କରେ ବୁଝାଇବାକୁ ପଡ଼ିଲା । କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ନଥିବା ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତିର ସଭ୍ୟମାନଙ୍କୁ ବୁଝାଇ ନିଜ ପକ୍ଷକୁ ଆଣିବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ବହୁ ପରିଶ୍ରମପରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ସହଯୋଗରେ ବୃକ୍ଷରୋପଣ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଗଲା । ଲୋକେ ଗଛକୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେଲେ । ଗତ ୩ବର୍ଷ ହେବ ଗୋଟିଏ ବି ଗଛ ଚୋରି ସମ୍ଭବ ହୋଇନାହିଁ । ଜଙ୍ଗଲ ନିଆଁ ପ୍ରତି ଲୋକେ ସତର୍କ ରହିଲେ ।

ପିଲାଙ୍କର ଏତାଦୃଶ ଉଦ୍ୟମକୁ ପ୍ରଶଂସା କରି ସ୍ଥାନୀୟ ବନାଞ୍ଚଳ ଅଧିକାରୀ ଏ.କେ. ବେହେରା କୁହନ୍ତି ଯେ ନାକଟି ଡ଼ଙ୍ଗରର ଏକ ଅଂଶ ବୃକ୍ଷ ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ପିଲାମାନଙ୍କ ଉଦ୍ୟମ ପ୍ରଶଂସାଯୋଗ୍ୟ । ସେମାନଙ୍କ ଉଦ୍ୟମ ହେତୁ ବନ ସୁରକ୍ଷା ସମିତିମାନେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ହେଲେ ।

କେବଳ ଏଇ ଗୋଟିକ ନୁହେଁ ଇକୋ କ୍ଲବ୍ ସଦସ୍ୟମାନେ ଗଡ଼ପଦର ସଂରକ୍ଷିତ ଜଙ୍ଗଲ ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ମଧ ଉଦ୍ୟମ ଜାରିରଖିଛନ୍ତି । ସେ ଦିଗରେ ସେମାନେ ପ୍ରାୟ ୫୦୦୦ଗଛ ମଧ ଲଗାଇଛନ୍ତି ।

ଏଭଳି ଭଲ କାମ କରିଥିବାରୁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଏହି ସ୍କୁଲର ଇକୋକ୍ଲବକୁ ବିଶ୍ୱ ବନ ଦିବସ (ମାର୍ଚ୍ଚ-୨୧) ଦିନ ରାଜ୍ୟ ବନ୍ୟ ପୁରସ୍କାର ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି । ଅଦ୍ୟାବଧି ଏଭଳି ପୁରସ୍କାର ପାଇବାରେ ସାରା ଓଡ଼ିଶାରେ ଜୟପୁର ହାଇସ୍କୁଲ ହେଉଛି ଚତୁର୍ଥ । ସେହି ଅବସରରେ ଏହି ସ୍କୁଲର ଦଶମ ଶ୍ରେଣୀ ଛାତ୍ର ବି. ସତୀଶ ବନ ସୁରକ୍ଷାରେ ନିଷ୍ଠା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଥିବାରୁ ନଗଦ ୪୧୬୬ ଟଙ୍କାର ଅର୍ଥ ପୁରସ୍କାର ପାଇଛନ୍ତି ।

ଜବାହାର ନବୋଦୟ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ନୂଆପଡ଼ା

କୋମନା ବ୍ଲକରେ ତରବୋଡ଼ ଗ୍ରାମରେ ଅବସ୍ଥିତ ଜବାହାର ନବୋଦୟ ବିଦ୍ୟାଳୟ । ୨୯ ଏକର ପରିସର ପରିବ୍ୟାପ୍ତ ପଡ଼ିଆ ଜମିରେ ଏହି ବିଦ୍ୟାଳୟଟି ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଛି । ଏଠାରେ ଏକ ଇକୋ କ୍ଲବ, ୨୦୦୫-୦୬ରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେଲା । ୨୦୦୫ରେ ବୃକ୍ଷରୋପଣର ଉପକାରିତା ଉପରେ ଏକ ଶୋଭାଯାତ୍ରା ଜନସଚେତନତା ପାଇଁ କରାଯାଇଥିଲା । ସେହିବର୍ଷ ଇକୋ କ୍ଲବର ସଭ୍ୟମାନେ ନିମ, ଶାଗୁଆନ, ବାଉଁଶ, କରଞ୍ଜ ଇତ୍ୟାଦି ୨୦୦ ମଞ୍ଜି ବୁଣିଥିଲେ । ୨୦୦୭ରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ତତ୍ୱାବଧାନରେ ୨୦୦ ଅମୃତଭଣ୍ଡା, ୧୦୦କଦଳୀ, ୧୦୦ଆମ୍ବ, ୧୦୦ପଣସ ଏବଂ ୧୦୦ ସଜନା ଗଛ ଲଗାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ୨୦୦୮ରେ ଫୁଲ ବଗିଚା ସୃଷ୍ଟି ପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ ହୋଇ ଗୋଲାପ, ମଲ୍ଲି, ମନ୍ଦାର ଇତ୍ୟାଦି ଫୁଲଗଛ ଲଗାଯାଇଥିଲା ।

୨୦୦୯ରେ ଇକୋ କ୍ଲବ ମାଧମରେ ଏକ ଔଷଧୀୟ ବଗିଚା ଆରମ୍ଭ କରି ପ୍ରାୟ ୫୦ପ୍ରକାର ଗଛ ଲଗାଇଥିଲା ଯାହାଦ୍ୱାରା ଥଣ୍ଡା, କାଶ ଇତ୍ୟାଦି ସାଧାରଣ ରୋଗୀ ଉପକୃତ ହେଲେ । ସେହିବର୍ଷ ଏହା ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକୃତି ମିତ୍ର ପୁରସ୍କାର ପାଇଥିଲା । ୨୦୧୦ ବିଶ୍ୱ ଜୈବ ବିବିଧତା ବର୍ଷ ହୋଇଥିବାରୁ ସ୍କୁଲ, ଅନ୍ୟ ସ୍କୁଲ ଓ ନିକଟସ୍ଥ ଗ୍ରାମମାନଙ୍କରେ ବହୁଳ ବୃକ୍ଷ ରୋପଣ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଅସୁରକ୍ଷିତ ପାଟୋରା: ଏବେ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟମୟୀ ପର୍ଯ୍ୟଟନ ସ୍ଥଳୀ

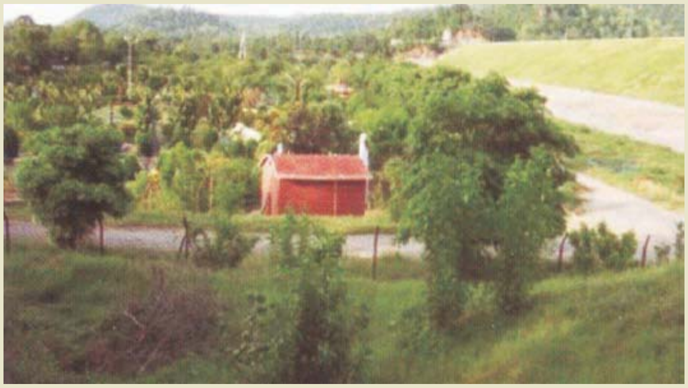

ନୂଆପଡ଼ା ଜିଲ୍ଲାର ଗାଁ'ଟିଏ। ନା'ତାର ପଟୋରା। ଜଙ୍କ ନଦୀ କୂଳରେ ଅବସ୍ଥିତ ଏହି ଗାଁ'ଟି ଘଞ୍ଚବନାନୀ, ଉତ୍ତୁଙ୍ଗ ଜଳପ୍ରପାତ ଏବଂ ପ୍ରାଣସ୍ପର୍ଶୀ ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବଶେକୁ ନେଇ ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର ଥିଲା। ଜିଲ୍ଲା ସଦର ମହକୁମା ଏବଂ ଉପର ଜଙ୍କ ଜଳସେଚନ ପ୍ରକଳ୍ପଠାରୁ ଚାରି କିଲୋମିଟର ଦୂରତାରେ ଏହି ଗ୍ରାମଟି ଅବସ୍ଥିତ। ଏସବୁ ମହତ୍ୱ ହେତୁ ଏହା ଏକ ପର୍ଯ୍ୟଟନ ସ୍ଥଳଭାବେ ଖ୍ୟାତି ଲାଭ କରିଥିଲା। ପର୍ଯ୍ୟଟନଙ୍କ ଅଧିକ ଆଗମନ ଫଳରେ ଅଧିକ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ବିକ୍ଷିପ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିରହିବାରୁ ଏହି ସ୍ୱର୍ଗ ପରି ସ୍ଥାନଟି କ୍ରମଶଃ ନର୍କରେ ପରିଣତ ହେବାକୁ ବସିଲା। ଆମ ଅଜ୍ଞାତରେ ଅବୈଜ୍ଞାନକି ବ୍ୟବହାର ହେତୁ ଏକ ପ୍ରାକୃତିକ ସ୍ଥାନ କିଭଳି ଅସୁନ୍ଦର ହୋଇପଡ଼େ ତାହାର ନଜିର ହେଉଛି ଏହି ପଟୋରା।

ପଟୋରାର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଓ ଖ୍ୟାତି ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ଜିଲ୍ଲାର ଜାତୀୟ ସବୁଜ ବାହିନୀ ସ୍କୁଲମାନେ ଏକ ବ୍ୟାପକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରିବା ପାଇଁ ୨୦୦୫ ମସିହାରେ ଚିନ୍ତା କଲେ। ପ୍ରଥମେ ୨୩ଗୋଟି ଜାତୀୟ ସବୁଜ ବାହିନୀ ସ୍କୁଲକୁ ନେଇ ଏବଂ ୫ଟି ବେସରକାରୀ ଅନୁଷ୍ଠାନର ୧୦୦୦ଛାତ୍ର ଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ନେଇ ଏକ ଜିଲ୍ଲାସ୍ତରୀୟ "ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ ମୁକ୍ତ ଶୋଭାଯାତ୍ରା" ଆରମ୍ଭ କରାଗଲା। ଭାଷଣ ଓ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ପରିବେଶ ପାଇଁ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକର ଅପକାରିତା ସଂପର୍କରେ ସମସ୍ତ ଇକୋ କ୍ଲବ୍ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷିତ କରାଗଲା। ଏ ବିଷୟରେ ସ୍ଲୋଗାନ୍ ଓ ପ୍ଲାକାର୍ଡ ଧରି ପଦଯାତ୍ରା ମଧ୍ୟ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଲା। ଏହି ପଦଯାତ୍ରା ପଟୋରାର ଅନ୍ୟତମ ଦର୍ଶନୀୟ ସ୍ଥାନ, କର୍ଣ୍ଣାଟକର ବୃନ୍ଦାବନ ଉଦ୍ୟାନ ଢ଼ାଞ୍ଚାରେ ନିର୍ମିତ ରାଜୀବ ଉଦ୍ୟାନଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲା। ପିଲାମାନେ ଦଳ ଦଳ ହୋଇ ବଗିଚାରେ ବୁଲୁଥିବା ପର୍ଯ୍ୟଟକମାନଙ୍କୁ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ବ୍ୟବହାରର ଅପକାରିତା ସଂପର୍କରେ ବୁଝାଇ

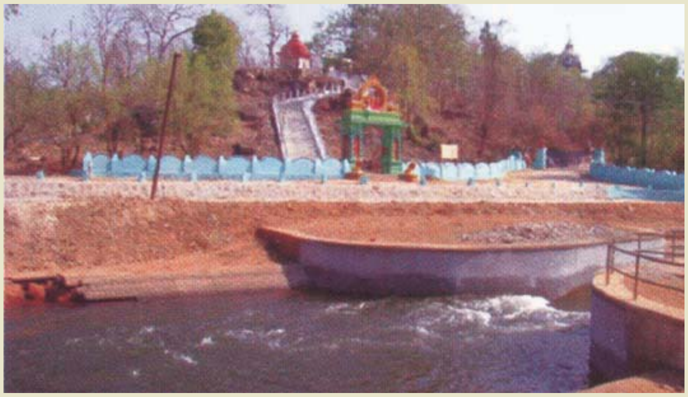

ବଗିଚାକୁ ସଫା ରଖିବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କଲେ। ତପ୍ପରେ ପଦଯାତ୍ରା ଅନ୍ୟତମ ବିଶିଷ୍ଟ ପର୍ଯ୍ୟଟନ ସ୍ଥଳ ଯୋଗେଶ୍ୱର ଦେଉଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାଇଥିଲା।

ପଦଯାତ୍ରା ପରେ ପିଲାମାନେ ପଟୋରା ବନ୍ଧ ଅଞ୍ଚଳରେ ସଫେଇ କାର୍ଯ୍ୟକରି ୮କି.ଗ୍ରା. ଜରି ତିଆରି ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ସଂଗ୍ରହ କରି ଜରି-ଗୋଟାଳିମାନଙ୍କୁ ସମର୍ପଣ କରିଦେଲେ। ପଟୋରାକୁ ସଫା ସୁତରା ରଖିବା ପାଇଁ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟଗ୍ରାହୀ ଦଳ ଗଠନ କରାଗଲା। ଜିଲ୍ଲା ଜାତୀୟ ସବୁଜ ବାହିନୀ ସଂଯୋଜକଙ୍କ ସହ ବିଭିନ୍ନ ସ୍କୁଲର ଇକୋ କ୍ଲବ ଶିକ୍ଷକ, ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରଶିକ୍ଷକମାନେ ଏହି ଦଳର ସଦସ୍ୟ ରହିଲେ। ପ୍ରଥମ ପଦକ୍ଷେପ ଭାବେ ଦଳର ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ଜଙ୍କ ଡ଼ିଭିଜନର

କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ପାତ୍ର (ଡ଼ଷ୍ଟବିନ୍) ଓ ତାହାକୁ ଜଣାଶୁଣା କରିବା ପାଇଁ ସ୍ପଷ୍ଟ ସଂକେତ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କଲେ। ଏସବୁ ପ୍ରାପ୍ତି ପରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଓ ଉପଯୁକ୍ତ ସ୍ଥାନମାନଙ୍କରେ ସେସବୁ ସ୍ଥାପନ କରାଗଲା। ଏହି ଦଳ ପରେ ପ୍ରତି ରବିବାର ଦିନ ଇକୋ କ୍ଲବମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ପର୍ଯ୍ୟଟକ-ଶିକ୍ଷଣ ନିମନ୍ତେ ଆୟୋଜିତ ହେଉଥିବା ପଦଯାତ୍ରା ଓ ସଫେଇ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ସହଯୋଗ କରିବା ସହ ଉତ୍ସାହିତ କଲେ। ଫଳତଃ ପଟୋରା ଧୀରେ ଧୀରେ ତା'ର ପୂର୍ବ ଅବସ୍ଥାକୁ ଫେରି ଆସିଲା। ସ୍କୁଲ ପିଲାଙ୍କ ଉଦ୍ୟମରେ ସ୍ୱର୍ଗ ପୁଣି ସ୍ୱର୍ଗରେ ପରିଣତ ହେଲା।

ଏ ସଫଳତା ହାସଲ ପରେ ଜିଲ୍ଲାସ୍ତରୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀଦଳ ଜିଲ୍ଲା ଅନ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟଟନ ସ୍ଥାନମାନଙ୍କରେ ଏପରି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମମାନ କରିବା ପାଇଁ ଚିନ୍ତା କରୁଛନ୍ତି।

ଜୟଦୁର୍ଗା ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ ସଚେତନତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

କଳାହାଣ୍ଡିର ଜୟଦୁର୍ଗା ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପକ୍ଷରୁ ଜଳ ସହଯୋଗ ନିମନ୍ତେ ସମସ୍ୟା ଓ ଆହ୍ୱାନ ସଂପର୍କୀୟ ଏକ ସଂପାନ ଆୟୋଜନ କରାଯାଇଥିଲା। ଏହି ସଂପାନ ବିଦ୍ୟାଳୟର କୋମଳମତି ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ମନରେ ଗଭୀର ରେଖାପାତ କରିଥିଲା। ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ସହଯୋଗରେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ୪୬ଟି ଶାଗୁଆନ ଗଛ ଲଗାଯିବା ସହ ଏହାର ଉପଯୁକ୍ତ ଯତ୍ନ ନିଆଯାଉଛି। ଶକ୍ତି ସଂରକ୍ଷଣର ଦିବସରେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରତିଯୋଗିତା, ରାଲି ଆଦି ଆୟୋଜନ କରାଯାଇ ଶକ୍ତି ସଂରକ୍ଷଣ ବିଷୟ ସଂପର୍କରେ ଜନ ସଚେତନତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହାତକୁ ନେଇଥିଲେ। ଏସବୁକୁ ବାଦ୍ ଦେଲେ ନିକଟସ୍ଥ ନର୍ଲା ରୋଡ଼ ଗ୍ରାମ ସଫେଇ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ଶିଶୁ ମେଳା ଆୟୋଜନ ଭଳି ବିଭିନ୍ନ ସଚେତନତାମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହାତକୁ ନିଆଯାଇଛି।

ସେବାଶ୍ରମ ସଂସ୍କୃତ ବିଦ୍ୟାପୀଠର ଇକୋ ପ୍ରକଳ୍ପ

କନ୍ଧମାଳ ଜିଲ୍ଲାର ମୁଖ୍ୟାଳୟ ଫୁଲବାଣୀରେ ଅବସ୍ଥିତ ସେବାଶ୍ରମ ସଂସ୍କୃତ ବିଦ୍ୟାପୀଠରେ ପ୍ରକଳ୍ପ ଆଧାରିତ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଣାଳୀ ସୁନ୍ଦର ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇପାରିଛି। ସ୍ଥାନୀୟ ପରିବେଶ ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ ପାଇଁ ନିକଟସ୍ଥ ପୋଖରୀଗୁଡ଼ିକୁ ସଫା କରାଯିବା ନିମନ୍ତେ ଏକ ଦଳ ଛଣା ଯନ୍ତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି। ଇକୋକ୍ଲବ୍ ପ୍ରକଳ୍ପମାନ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳକୁ ବ୍ୟାପ୍ତ ଏବଂ ଗୋଷ୍ଠୀ ସହଯୋଗରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଅଛି। ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହ ପ୍ରକଳ୍ପମାନଙ୍କର ସଂପର୍କ ସୁନ୍ଦର ଭାବେ ଗଢ଼ା ଯାଇ ପାରିଛି। ଏପରିକି ସ୍କୁଲର ସମସ୍ତ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ, ଶିକ୍ଷକ-ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଓ କର୍ମଚାରୀମାନେ ପ୍ରକଳ୍ପ ସହ ଯୋଡ଼ିହୋଇ ଅଛନ୍ତି। ଛାତ୍ରମାନେ ସ୍ଥାନୀୟ ଗୋଷ୍ଠୀମାନଙ୍କରେ ଇକୋକ୍ଲବ୍ ପ୍ରକଳ୍ପର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ଉପଲବ୍ଧ କରାଇବା ପାଇଁ ନିରନ୍ତର ଚେଷ୍ଟା ଚଳାଇଛନ୍ତି।

ହରି ସାମନ୍ତ ନୋଡ଼ାଲ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ଉଦାହରଣ

ଯାଜପୁର ସହରର ମଧ୍ୟଭାଗରେ ଅବସ୍ଥିତ **ହରି ସାମନ୍ତ ନୋଡ଼ାଲ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟର** ଶିକ୍ଷକମାନେ ନୂତନ କିଛି କରି ସମାଜକୁ ଆଲୋକିତ କରିବାରେ ଯୁବ ସୁଲଭ ଉଦାମତା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରି ଆସୁଛନ୍ତି। ସମାଜକୁ ପରିବେଶ ଅଭିମୁଖୀ କରିବା ପାଇଁ ସୁନ୍ଦର ଇସ୍ପାତ ଫଳକରେ ପ୍ରାୟ ୮୦ଟି ହୃଦୟସ୍ପର୍ଶୀ ବାର୍ତ୍ତା ଲେଖାଇ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଛନ୍ତି। ଅନେକ ବର୍ଷ ହେବ ଏହି ସ୍କୁଲ୍ ପରିସରରେ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ବା ପଲିଥିନ୍ ବ୍ୟବହାର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଇଛି। ଏହି ଉଦ୍ୟମ ପୂର୍ବତନ ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଅର୍ଚ୍ଚନା ରାୟଙ୍କ ସମୟରୁ ସଫଳତାର ସହ ଲାଗୁ ହୋଇଛି। ଜିଲ୍ଲାପାଳ ଅନିଲ କୁମାର ସାମଲ ଏହି ସ୍କୁଲ ପରିଦର୍ଶନ କରି ଭୂୟସୀ ପ୍ରଶଂସା କରିଛନ୍ତି।

ବାଲିତୁଠ ପଞ୍ଚାୟତ ହାଇସ୍କୁଲର କୃତିତ୍ୱ

ଜଗତ୍‌ସିଂହପୁର ଜିଲ୍ଲାର ବାଲିତୁଠ ପଞ୍ଚାୟତ ହାଇସ୍କୁଲ ଓଡ଼ିଶାର ଅନ୍ୟ ୨୬ଟି ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ସ୍କୁଲ ସହିତ ଭୋପାଳଠାରେ ୨୦୧୩ରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ CSCରେ ଭାଗ ନେଇଥିଲା। ସେହି ସମ୍ମିଳନୀରେ ଭାରତର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରୁ ଆସିଥିବା ପ୍ରକଳ୍ପମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ମାତ୍ର ୨୦ଟିକୁ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ବିଜ୍ଞାନ ଓ କାରିଗରୀ କୌଶଳ ବିଭାଗ ତରଫରୁ ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚନା କରାଯାଇଥିଲା। ଓଡ଼ିଶାର କେବଳ ଏହି ସ୍କୁଲର ନବମ ଶ୍ରେଣୀ ଛାତ୍ରୀ କୁମାରୀ ପ୍ରିୟଦର୍ଶନୀ ଦାସଙ୍କ ପ୍ରକଳ୍ପଟି ଶ୍ରେଷ୍ଠ କୋଡିଏଟି ମଧ୍ୟରେ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣୀୟ ହୋଇ ଦେଶର କୌଣସି ଏକ ବିଶେଷ ଗବେଷଣାରେ ଅଧିକ ଗବେଷଣା ନିମନ୍ତେ ସୁଯୋଗ ଲାଭ କରିଅଛି। ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପଟି ସହରୀ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁରୁ ବାୟୋଗ୍ୟାସ୍ ଉତ୍ପନ୍ନ ଉପରେ ଆଧାରିତ ଥିଲା।

ପଲିଥିନ ବନ୍ଦ ପାଇଁ ଶପଥ ନେଲେ ସ୍କୁଲ ପିଲା

କଣାସର କରମଳା ଠାରେ ଥିବା ଶ୍ରୀଅଭିରାମ ବିଦ୍ୟାପୀଠର ଛାତ୍ରମାନେ ପଲିଥିନ ବ୍ୟବହାରକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବନ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ ଶପଥ ନେଇଛନ୍ତି। ପ୍ରଧାନଶିକ୍ଷକ ତଥା ଇକୋ କ୍ଲବ ମୁଖ୍ୟ ଚୈତନ୍ୟ ମହାରଣାଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ସ୍କୁଲର ସମସ୍ତ ପିଲା ଏହି ଶପଥ ନେଇଛନ୍ତି। ପଲିଥିନ୍ ଆଉ ବ୍ୟବହାର କରିବେ ନାହିଁ। ଏଥିପାଇଁ ସେମାନେ ବିଦ୍ୟାପୀଠରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ସରସ୍ୱତୀ ପୂଜାରେ କୌଣସି ପ୍ରକାରର ପଲିଥିନ୍ ବ୍ୟବହାର କରି ନ ଥିଲେ। ପଲିଥିନ୍ ବ୍ୟବହାର ନ କରିବା ଲାଗି ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ ଏହି ପିଲାମାନେ ପଦକ୍ଷେପ ନେବେ ବୋଲି ଶପଥ ନେଇଥିବା ଚୈତନ୍ୟ ମହାରଣା କହିଥିଲେ।

ଗଣ୍ଡଘୋର ଆଦିବାସୀ କଲୋନୀ ପ୍ରାଥମିକ ସ୍କୁଲ

ଝାରସୁଗୁଡ଼ାସ୍ଥ ଗଣ୍ଡଘୋର ଆଦିବାସୀ କଲୋନୀ ପ୍ରାଥମିକ ସ୍କୁଲରେ ୨୦୧୩ରୁ ଇକୋକ୍ଲବ୍ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆରମ୍ଭ ହେଲା। କିନ୍ତୁ ଗାଇଡ଼ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ସବିତା ମହାପାତ୍ର ସ୍କୁଲର ପରିବେଶକୁ ସୁନ୍ଦର କିରବା ପାଇଁ ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ ଉଦ୍ୟମ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ। ଶ୍ରୀମତୀ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ଉଦ୍ୟମ ତଥା ଗଭୀର ନିଷ୍ଠା ବଳରେ ସ୍କୁଲ ପରିସରରେ ୫୦୦ ବୃକ୍ଷ ରୋପଣ କରାଯାଇଛି। ପ୍ରତିବର୍ଷ ଏହି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ବନ ମହୋତ୍ସବ ଓ ଶକ୍ତି ସଂରକ୍ଷଣ ଦିବସ ଭଳି ବିଶିଷ୍ଟ ଦିବସମାନ ପାଳନ କରାଯାଉଛି। ଏପରିକି ଏହି ବିଦ୍ୟାଳୟର ଏକ ଶ୍ରେଣୀଗୃହ ନାମ 'ଇକୋ ହଲ' ରଖିଛନ୍ତି।

ପିପିଲିଆ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟର ବାର୍ଷିକ ବିବରଣୀ

କେନ୍ଦୁଝର ଜିଲ୍ଲା ପିପିଲିଆ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଉଦ୍ୟମରେ ସ୍କୁଲ ପିଲା, ଶିକ୍ଷକ ଓ କର୍ମଚାରୀ ଏବଂ ସ୍ଥାନୀୟ ଯୁବଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କୁ ନେଇ ଏକ ସବୁଜ ବାହିନୀ ଗଠନ କରାଯାଇଛି। ସେମାନେ ୫ଟି ଶାଗୁଆନ, ୫ଟି ଗମ୍ଭାରି, ୧୦ଟି ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନକାରୀ ବୃକ୍ଷ, ୧୫ଟି ଅମୃତଭଣ୍ଡା, ୧୨ଟି ଦେବଦାରୁ, ୧୦ଟି କଦଳୀ ଗଛ ସହ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗଛ ଲଗାଇ ସେମାନଙ୍କର ଉପଯୁକ୍ତ ତତ୍ତ୍ୱ ନେଉଛନ୍ତି।

AWARDS & RECOGNITION:

State Environment Awards

State Government is facilitating individuals & institutions with Prakruti Bandhu & Prakruti Mitra awards for those who are carrying out outstanding work in the field of environment protection & conservation. These awards are being given for all 314 Blocks of the State. Each Prakruti Mitra & Prakruti Bandhu awardee is receiving a certificate along with cash prize of Rs.10,000/- & Rs.5,000/- respectively. During 2012-13, 116 eco-clubs have been selected for Prakruti Mitra award on the basis of their activities relating to environment protection & conservation.

Following Eco-Clubs have been selected for Prakruti Mitra Award

District	Block	Prakruti Mitra
Angul	Banarpal	Nehru High School, Garhsantri, At/Po-Garhsantri, Via-Banarpal, Dist-Angul
Balasore	Jaleswar	Jaleswar High School, At/Po-Nuabazar, Jaleswar, Dist-Balasore, Mob-8093204410
	Bhogarai	Shankhari High School , Shankhari, At/Po-Shankhari, Dist-Balasore
	Oupada	Sanpatpur High School, At-Sanpatpur, Po-Hatsahi, Via-Raj Nilgiri, Dist-Balasore
	Basta	Bana Durga U.P School, At/Po/ Via-Idida, Dist-Balasore -756080
Bargarh	Bargarh	Khajurtikra, P.U.G.U.P School, Khajurtikra, Bargarh
	Attabira	K.Panchayat High School, Tangarpalli, Po-B.Kharmunda, Via-Bardol, Dist-Bargarh
	Barpali	Government Boys High School , Barpalli At/Po-Barpali, District-Bargarh
	Bhatli	Saradhapali Primary Sevashram,Saradhapali, Po-Badmal
	Ambabhona	Kedarnath Adivasi High School, Ambabhona, Po-Ambabhona
	Bijepur	Sankarsan T.O.U.P School, Bijepur, Po-Bijepur, Dist-Bargarh
	Sohela	Tabada Gram Panchayat High School, Tabada Po-Tabada, Via-Sohela
	Padmapur	Satya Seva High School, Kansingha, Po-Kansingha, Via-Padampur
	Gaisilet	Giridhari College, Sardhapali, Po-Sardhapali, Via-Gaisilet,
	Paikmal	Panchayat High School, Sambalpuri, Po-Sareikela,
	Jharbandh	Anchal High School, Goudmal, At/Po-Goudmal Via-Jharbandh, Dist-Bargarh
Bhadrak	Dhamnagar	Sahaspur High School, At/Po- Sahaspur, Dhusuri, Dhamnagar
Boudh	Boudh	Burogora UGME School, At-Burogora, Po-Dhadalapada
	Harabhanga	M.G.P. High School, Kelakata, At/Po-Kelakata, Dist-Boudh
Cuttack	Baramba	M.S High School, Baramba, Cuttack
	Cuttack Sadar	Nehru High School, Nuabazar, Cuttack
	Kantapada	Janata Vidyapitha, Kusanpur, Noda, Kasarda, Cuttack
	Nischinta Koili	Panchayat High School, Kantapari, Lemalo, Bhagabanpur, Cuttack
Deogarh	Tileibani	Govt UP Graded High School, Kalamati, Po-Basaloi, Dist-Deogarh

	Barkote	Panchayat High School, Bamparada, At/Po-Bamparada, Deogarh
	Reamal	Naulipada U. P School, At-Sunaripada, Po-Naulipada
Dhenkanal	Dhenkanal	Mahulpunji U.P School, Mahulpunji, Dhenkanal
	Kamakshyanagar	Kotagara U.P School, Kotagara, Dhenkanal
	Kankadahad	Bapuji High School, Gadapalasuni , Dhenkanal
	Bhuban	Panchayat High School, Bedhapal, Dhenkanal
	Gondia	Karadabani U.P School, Karadabani, Dhenkanal
	Parjang	Palasahi Ucha Prathamik Vidyalaya, Dhenkanal
Gajapati	Kasinagar	Saraswati Sisu Bidyamandir, Kasinagar, At-Ksinagar, Dist-Gajapati
	R.Uayagiri	Kartikgamanga High School, Mahendragada, Via-Chandragiri, Dist-Gajapati
Ganjam	Bellaguntha	Nodal U.P. School, At/Po-K.Nuagada, Pailipada Panchayat, Dist-Ganjam
	Bhanjanagar	Saraswati Sishu Vidya Mandiar, At/Po-Dihapadhala, Via-Bhanjanagar
	Chhatrapur	Project Upper Primary School, At-Laxmipur, Via-Hatrapur
	Dharakote	Govt Primary School, At-Chanchirapalli, Po-Bethuara, Dharakote,Ganjam
	Digapahandi	Project UP School, At-Kedarpur, Po-Kusapada, Dist-Ganjam
	Jagannath Prasad	Nehru High School, At/Po-Panchabhuti, Dist-Ganjam-761121
	Patrapur	Tulasidevi Girl's high School, At/Po-Patrapur, Ganjam-761004
	Polasara	Hatiota High School, At/Po-Hatiota, Via-Balipadar, Ganjam
	Purushottampur	VIKASH, At/Po-Purushottampur
	Rangeilunda	Govt Primary School, At-Badakusastali, Po-Bhanjavihar
	Sanakhemundi	Pattapur High School, At/Po. Pattapur, Dist. Ganjam
	Surada	Nodal UP School, At/Po. Gopalpur Sasan - 761108
JS Pur	Naugaon	Sri Aurobindo Purnaga Sikshya Kendra, Sareikul
	Biridi	Gelapur High School, Gelapur , Baradia
	Erasama	Panchayat High School, Balitutha
Jajpur	Rasulpur	Ishaneswar High School, At/Po-Rajendrapur, Via-Kabirpur, Dist-Jajpur
	Dasarathpur	Lakshmana Chandra U.P School, Village-Ranua, Po-Mirchandpur-755007
	Jajpur	Harisamanta Nodal U.P School, Jajpur Town, Archana Ray, HM
	Binjharpur	Muralidhar Memorial GP High School, At-Chikana, Po-Brahmanigan,
		Via-Arei, Dist-Jajpur-7552027, Arya Narayan Panda, HM, 9437275358
	Bari	Abhimanyu Samanata Singhar College, Balia, At/Po-A.Balia, Jajpur-755005
		Devaprasad Samal, Principal - 9439551609
	Sukinda	Ashok Jhar High School, Bethiahata, Po-Lembo, Via-Sukinda, Dist-Jajpur

	Danagadi	Charisamprasad Bidyapitha, Bangarkota, Via-Kushaleswar, Jajpur -758025
Jharsuguda	Jharsuguda	Gandaghora High School, Gandhi Chowk, Brajarajnagar
	Lakhanpur	Giridhar lal High School , Belpahar
	Kirmira	Kankarmunda Project U.P School , Kankarmunda
Kalahandi	Dharmagarh	Bapuji Ashram Uchha Vidyalaya, At/Po-Dhanarpur, Kalahandi
Kandhamal	Khajuripada	Govt High School, Khajuripada
	Phiringia	Govt High School, Nuapadar
	Tikabali	Gutingia High School, Gutingia
	G.Udayagiri	Aresmin Janata High School, Gresingia
	Daringbadi	Asha Kiran High School, Tillory
	Balliguda	Nuasahi Primary School, Balliguda
	K.Nuagaon	Govt High School, K.Nuagaon
	Tumudibandha	Govt Girls High School, Jallespatta
	Kotagarh	Govt High School, Kotagarh
Kendrapara	Garadapur	Panchayat High School, At/Po-Kalabuda
	Aul	Mohanpur Ganeswarpur High School, At-Saintamunda, Via-Binjharpur
	Rajkanika	Kapileswar Junior College, Katana, Rajakanika
	Pattamundai	Suryamani Nodal UP School, At-Gopira
	Marshaghai	Kapilamuni High School, At/Po-Pikirali
	Mahakalpara	Binapani UP School, At/Po-Gayaspur
	Rajnagar	Pentha Project UP School, At/Po-Pentha
Keonjhar	Keonjhar	Katha Baunsuli U.G.U.P School, Katha Baunsuli, Via-Jhumpura, Keonjhar
	Jhumpura	Baria Panchayat High School, At/Po-Baria, Via-Jhumpura
	Joda	Kalinganagar Girls High School, Matkambeda, Po-Barbil, Dist-Keonjhar
	Saharpada	Sialijoda High School, At-Sialijoda Po-Raidiha, Dist-Keonjhar
	Harichandanpur	Harichandanpur High School, At/Po-Harichandanpur
Khordha	Khordha	Bangur Sikhya Sadan, At/Po-Malipada, Khordha-752018,
		Sri Gourahari Mishra, Headmaster, Mob-9437411709, 06755-245283
	Chilika	Chilika High School, Barakul At/Po-Barakul, Khordha-752030
		Janaki Ballabha Pattnaik, Headmaster, Mob-9777399533
Koraput	Borigumma	Govt High School, At-Kumuli, Po-Kumuli, Via-B.Singhpur, Dist-Koraput
	Kotpad	Primary Sevashram School, At-Chitagam, Po-Girla, Dist-Koraput
Malkangiri	Kalimela	Chitrangapally Project U.P School, Kalimela

Mayurbhanj	Sarasakana	Govindapur High School, At-Govindapur, Po-Bagabuda, Mayurbhanj
	Gopabandhunagar	Kusalada High School, At/Po-Kusalada, Mayurbhanj
	Kuliana	Bada Junabani Project U.P School, Badajunabani, Po-Gangaraj, Mayurbhanj
	Betonati	Jawhar Navodaya Vidyalaya, Salabani, Po-Dhanapur, K.C.Pur
Nabarangpur	Nandahandi	TOME School, Dahana
	Jharigam	Govt (SSD) High School , Belgam
	Nabarangpur	EMR High School, Hirli
	Raighar	Govt Gopandhu High School, Hatbarandi
Nayagarh	Nayagarh	Brajendra High School, Nayagarh
	Khandapara	Nilamadhab Mahavidyalaya, At/Po-Kantilo
	Bhapur	Golapokhari High School, At/Po-Golapokhai
	Odagaon	Janata High School, At/Po-Kurumabankatara
	Ranapur	Janata High School, At/Po-Kulasar
	Gania	Nuapada UGME School, At-Nuapada, Po-Karadapada
Nuapada	Komna	Jitamitra High School, Komna
	Nuapada	Govt U.P Grade High School, Magurpani
Puri	Puri sadar	Puri Zilla School, Puri
	Delanaga	Maharaj Maheswar High School
	Brahmagiri	Gangadhar Bidyaniketan
Sambalpur	Jujumara	K.G.M.N High School, Mahulpali
	Naktideul	Bapuji High School, Daincha
	Jamankira	Govt Girls High School, Fasimal
Sonepur	Sonepur	Panchayat High School, Baladi
	Binka	Govt UP School, Bhandar
Sundargarh	Balisankara	Balisankara High School, Balisankara, At/Po-Balisankara, Dist-Sundargarh
	Subdega	New Orissa High School , Gaibira, At-Gaibira, Po-Subdega, Dist-Sundargarh
	Hemgir	Panchayat High School, Tapria, At/Po-Tapria, P.S-Hemgir, Dist-Sundargarh
	Bargaon	Barangakachhar High School, At/Po-Barangakachhar, Dist-Sundargarh
	Kutra	Govt. UP School, Laxmiposh, At-Laxmiposh, Po-Gyanapali, Dist-Sundargarh
	Bonai	Raja Dharanidhar High School, Bonai, At/Po-Bonaigarh, Dist-Sundargarh

୨୦୧୩ ବିଶ୍ୱ ପରିବେଶ ଦିବସ ଅବସରରେ ମାନ୍ୟବର ଜଙ୍ଗଲ ଓ ପରିବେଶ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପାଖରୁ ରାଜ୍ୟର କେତୋଟି ସ୍କୁଲ ପ୍ରକୃତି ମିତ୍ର ପୁରସ୍କାର ଗ୍ରହଣ କରୁଥିବା ଦୃଶ୍ୟ

Paryavaran Mitra Puraskar 2013

Paryavaran Mitra Puraskar is being given by the Centre for Environment Education (CEE), Bhubaneswar under their programme "Paryavaran Mitra". Following 5 no. of Eco-clubs were awarded State level Paryavaran Mitra Puraskar.

1. Kalinga Institute of Social Science (KISS), Bhubaneswar
2. Sankalp Day Boarding School, Berhampur, Ganjam
3. Gopal Krishna High School, Subalaya, Ganjam
4. Sevashram Sanskirt Vidyapitha, Phulbani, Kandhamal
5. Peoples High School, Buguda, Ganjam

The Paryavaran Mitra Puraskar 2013 - Odisha State event was organized on the 3rd April 2014 at the Conference Hall of Regional Museum of Natural History (RMNH). Joining as the Chief Guest, Dr. Sailabala Padhi, Director of Centre for Environmental Studies (CES), Forest & Environment Department, Govt. of Odisha addressed the teachers on the need of linking the environmental actions at the schools to

the local community to address the local environmental issues. Guest of Honor, Mr. G N Indresha, Scientist C and HO of RMNH stressed on the need of bringing behavioral changes among the students for the environmental conservation needs. Mr. Pravat Mohan Dash, Programme Officer-cum-Nodal Officer, CES explained the new guidelines of the NGC program to the teachers and discussed about how action based activities can be done at school level. Addressing the teacher, Mr. Saroj Kumar Singh, District Science Supervisor, Khurda District. Mentioned about new initiatives being taken up by the DEO office to promote project based activities at the schools. Mr. Bibhu Prasad Tripathy, In Charge of CEE Odisha & Jahrkhand made a presentation on the process of Environment Education (EE) and how Paryavaran Mitra Programme links the EE to the school curriculum. He presented the achievement of the Paryavaran Mitra program and how various initiatives have been taken up by schools and students in various parts of India. A presentation was made showing the highlights of the winners of Odisha under the Best School and Best Teacher categories. The event ended with the winners being provided with certificates and trophies by the Chief Guest and Guest of Honor.

Visit at:www.ecoclubodisha.org

Published by:

State Nodal Agency
Centre for Environmental Studies (CES)
Department of Forest & Environment, Government of Odisha, Bhubaneswar
N-1/247, IRC Village, BBSR-751015, Tel: 0674-2551853, Fax: 0674-2553182
e-mail: ecoclubodisha@gmail.com, Website : www.ecoclubodisha.org